НАРОДНА
АРМІЯ
9 листопада, 2017
#45 (5525)

УКРАЇНСЬКІ ВЕРТОЛЬОТИ «ПРИМІРЯЮТЬ» НОВЕ ОЗБРОЄННЯ

Нещодавно відбувся завершальний етап дослідних випробувань гелікоптерів Мі-2 МСБ та Мі-8 МСБ, оснащених комплексами некерованих ракет стор. 12

УКРАЇНСЬКА АРТИЛЕРІЯ ВІД ЗАСТАРІЛОГО РАДЯНСЬКОГО ПРИНЦИПУ ЩІЛЬНОСТІ ВОГНЮ ВЖЕ ПЕРЕЙШЛА ДО ПРИНЦИПУ ВІЙСЬК НАТО — ТОЧНОСТІ стор. 5

ЗА РОКИ ВІЙНИ ЦЕНТР РОЗМІНУВАННЯ ПІДГОТУВАВ БЛИЗЬКО 7000 САПЕРІВ

Багатьом пересічним громадянам країни мало що відомо про діяльність цієї специфічної військової частини. Не кожен знає, яка небезпека криється за статистикою про тисячі гектарів обстеженої нашими саперами території на Донбасі та кількість знешкоджених там вибухонебезпечних предметів. Кожен крок уперед військовослужбовцям Центру розмінування дається власними потом і кров'ю стор. 6-7

«ГАЗОВІ ТЕРОРИСТИ», АБО «ТРУБОПРОВІДНА» ВИСТАВА КРЕМЛЯ

Кремлівський режим продовжує мусолити тему «українських диверсантів у Криму», яку він сам і придумав стор. 10

НА МИКОЛАЇВЩИНІ ТРИВАЄ БУДІВНИЦТВО ВІЙСЬКОВОГО МІСТЕЧКА ЗА СВІТОВИМИ СТАНДАРТАМИ

Нині у війську активно розбудовують об'єкти навчально-польової бази. Невдовзі один із найбільших у Європі Широколанівський полігон стане сучасним цілісним навчальним комплексом стор. 11

КУЛЯ, ЯКА МОЖЕ ЗУПИНИТИ БРОНЕТРАНСПОРТЕР

Під час випробувань куля «Стілетто» 7,62х54 R масою 13 г наскрізь пробила бронелист завтовшки 20,5 мм. Саме такі захисні елементи застосовують у бронюванні передньої частини сучасної легкоброньованої техніки стор. 13

ЗВЕРТАТИСЯ ДО ПСИХОЛОГІВ ТАК САМО НЕОБХІДНО, ЯК ЛІКУВАТИ ПЕРЕЛОМ РУКИ

В Україні вперше на теренах Східної Європи вийшов друком посібник, який допоможе адаптувати вчорашніх бійців до мирного життя стор. 19

«ГРІШНО НЕ ЗНАТИ МОВИ ТОГО НАРОДУ, СЕРЕД ЯКОГО ЖИВЕШ…»

Ці слова сказав Конфуцій кілька тисячоліть тому, але й сьогодні вони не втратили своєї актуальності стор. 20

КОНСТРУКТОР АВІАЦІЙНИХ СЕРДЕЦЬ

70 років тому в Запоріжжі почали виготовляти для гелікоптерів авіадвигуни, які створив видатний учений-конструктор академік Олександр Івченко стор. 21

Військовий комісар Тернопільського об'єднаного міського військкомату підполковник Микола Бойко вітає Богдана Родікова, який служитиме строкову в навчальному центрі в Кам'янці-Подільському

СТАРШОГО СИНА З БАГАТОДІТНОЇ РОДИНИ РОДІКОВИХ ІЗ МАКІЇВКИ НЕ ТРЕБА ЛОВИТИ ПО НІЧНИХ КЛУБАХ,

ВІН САМ ВИРІШИВ ПІТИ ДО ВІЙСЬКА

стор. 2

СТАРШОГО СИНА З БАГАТОДІТНОЇ РОДИНИ РОДІКОВИХ ІЗ МАКІЇВКИ НЕ ТРЕБА ЛОВИТИ ПО НІЧНИХ КЛУБАХ, ВІН САМ ВИРІШИВ ПІТИ ДО ВІЙСЬКА

Володимир і Діана Родікови виховують десятеро дітей: п'ятеро своїх і п'ятеро всиновлених. Кілька років тому вони створили в Макіївці дитячий будинок сімейного типу. Коли ж на Донбасі почалися бойові дії, поїхали у відпустку в Запоріжжя. Але згодом зрозуміли, що повернутися до рідної домівки не зможуть, адже всі свої надії на виховання дітей вони пов'язували з Україною. Спочатку сім'я жила в школі під Фастовом, потім у селищі Петрівському, і от завдяки громадській організації «Новий початок» та багатьом небайдужим людям уже два роки — у власному домі в селі Гатному, що під Києвом.

Багатодітна сім'я Родікових

Нещодавно велика родина Родікових провела на службу в армію старшого сина й брата Богдана. Цією новиною батько поділився з кореспондентом нашої газети.

— Наш син Богдан, який ось уже рік живе та працює в Тернополі, зробив гідний чоловіка вчинок, — повідомив Володимир Родіков. — Сам, без повістки, пішов у військкомат і виявив бажання служити в армії. Без проблем пройшов медичну комісію, і йому повідомили дату відправлення у військову частину, де він проходитиме строкову службу. Дехто намагався його відмовити від такого рішення, мовляв, він переселенець, ніде не зареєстрований, міг би потихеньку жити й працювати до 27 років. Але син вирішив чинити за законом. Як батько, я пишаюся його вчинком справжнього мужчини та бажаю стати надійним захисником рідної землі. Хай Господь благословляє його на добрі справи, дасть йому мужності й сили.

Інф. «НА»

ЗІ СТАРТОМ ПРИЗОВНОЇ КАМПАНІЇ ЗАКОН ЗОБОВ'ЯЗУЄ ГРОМАДЯН ПРИЗОВНОГО ВІКУ ПРИЙТИ У ВІЙСЬККОМАТИ НАВІТЬ БЕЗ ПОВІСТКИ

Осіння призовна кампанія триватиме до 30 листопада. До того часу на укомплектування війська та інших військових формувань у військкоматах країни планують призвати понад 10 тис. юнаків віком від 20 до 27 років. Зокрема до лав Збройних Сил — 6360 осіб, Національної гвардії — 3500, Державної спеціальної служби транспорту — 600. Терміни служби залишаються незмінними: юнаки з вищою освітою служитимуть 12 місяців, решта — 18.

— Сьогодні в Україні продовжує діяти змішаний принцип комплектування військ: призов громадян на строкову військову службу та за контрактом, — розповів начальник відділу комплектування й призову — заступник начальника управління призову та комплектування Головного управління персоналу Генерального штабу ЗС України полковник Валерій Дендебера. — Така система дає змогу створити в країні резерв підготовлених кадрів, який у разі суттєвого загострення обстановки на Сході країни поповнить частини Збройних Сил.

У Генеральному штабі кажуть, що цьогорічний план із призову на строкову службу вже виконано на 70%. В Україні є достатньо вмотивованих громадян, які добровільно йдуть на військову службу. Професія військового стала престижною, суттєво зріс і рівень довіри до війська.

Цьому також сприяє широка роз'яснювальна робота серед молоді положень чинного законодавства. Адже в ньому чітко визначено обов'язки потенційного призовника щодо виконання ним правил військового обліку. За статтею 15 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», з набуттям чинності Указу Президента про проведення призову, громадянин зобов'язаний протягом 10 днів прибути на призовну дільницю навіть у разі, якщо до нього не дійшла повістка. За результатами розгляду документів, які він надасть, призовна комісія ухвалить рішення стосовно його призову, надання відстрочки або звільнення від призову взагалі.

— У статті 17 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» передбачено кілька десятків причин, за якими громадяни можуть отримати відстрочку, — каже полковник Валерій Дендебера.

Водночас за порушення правил військового обліку, нез'явлення за викликом на призовну комісію або у військовий комісаріат без поважних причин рішенням призовної комісії таких громадян має бути притягнено до адміністративної або, за ухилення від призову на строкову військову службу, до кримінальної відповідальності згідно із законодавством.

Офіцер підкреслив, що військовослужбовці-строковики не служитимуть у районі АТО. Інша річ, коли солдат виявить бажання вирушити в район бойових дій. У такому разі обов'язковим є підписання контракту й проходження відповідної підготовки. Нині такі випадки далеко не поодинокі. Лише цього року контракт зі Збройними Силами підписали понад 3 тис. строковиків.

Ярослава ЗОРІНА

ДОВІДКОВО

За статтею 17 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», відстрочку від призову на строкову військову службу надають на бажання призовника, зокрема в разі, якщо він:

— має непрацездатну матір, батька або іншого родича;
— має дитину віком до трьох років;
— має двох і більше дітей;
— самостійно виховує дитину (без матері);
— має вагітну дружину або дружину-інваліда;
— має тимчасові проблеми зі здоров'ям;
— є сиротою;
— має брата, який служить у цей же час в армії;
— є вчителем (на весь період роботи за фахом);
— має вік, менший ніж 21 рік, і водночас здобуває освіту за денною формою навчання;
— є священиком (на весь період роботи за фахом);
— є медиком (на весь період роботи за фахом);
— є поліцейським (на весь період роботи за фахом);
— є підозрюваним у кримінальних злочинах.

ПОРТРЕТ ПЕРЕСІЧНОГО ПРИЗОВНИКА ІЗ ВІННИЧЧИНИ

Двадцятидворічний чоловік, неодружений, із повною середньою, професійно-технічною та вищою освітою, з повної родини, на час призову працював. А ще він свідомий того, що Закон «Про військовий обов'язок і військову службу» треба виконувати. Таким є цьогорічний пересічний призовник із Вінниччини.

— В області понад 20 тис. осіб призовного віку, і ми мали змогу вибрати з них 535 освічених та вмотивованих, — повідомив начальник відділу комплектування Вінницького обласного військкомату підполковник Михайло Дзигаленко. — Водночас зазначаємо й особливості. Наприклад, приблизно 8000 осіб призовного віку нині тимчасово перебувають за межами України, на заробітках. Окрім того, порівняно з минулим роком у нас удвічі зросла кількість непридатних за станом здоров'я.

Михайло Дзигаленко розповів, що після підготовки в навчальних центрах і складання присяги чимало строковиків згодом переходять на військову службу за контрактом. Зокрема із 780 осіб, призваних на Вінниччині навесні, 35% уже підписали контракт.

Оксана УРЕТІЙ

ЦЬОГОРІЧ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ ЗДІЙСНЕНО ПОНАД 5000 ЗАХОДІВ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Про це під час брифінгу повідомив тимчасовий виконувач обов'язків начальника Головного управління підготовки Збройних Сил України полковник Ігор Подолян.

За його словами, 2017 року здійснено заходів бойової підготовки майже на 30% більше, ніж 2016-го. Водночас значно зросла інтенсивність навчань. На сьогодні проведення бригадного навчання — то не подія, а звичайний буденний захід. Військові частини, які готуються до виконання завдань в районі АТО, проводять по два бригадних навчання на різних полігонах.

Загалом 2017 року відбулося 109 командних штабних навчань, 32 бригадних тактичних навчання та 12 льотно-тактичних. Програму підготовки льотного складу виконано на 95%, до того ж середній наліт льотчика армійської авіації й Повітряних Сил становить 45 годин, а льотчика авіації Військово-Морських Сил — 29 годин. Наплавність кораблів і суден ВМС виконано на 86%, що становить 17 діб. На сьогодні в активній фазі виконання — програми стрибків із парашутом.

Інф. «НА»

ОГОЛОШЕННЯ

Командування Військового інституту телекомунікацій та інформатизації оголошує конкурс на заміщення вакантних посад.

Доцент кафедри захисту інформації та кіберзахисту факультету бойового застосування систем управління та зв'язку технологій (штатно-посадова категорія — підполковник).

Кваліфікаційні вимоги: особа, яка має досвід учасника бойових дій, ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (СНС), або науковий ступінь, досвід науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років, чи старший викладач без наукового ступеня і вченого звання, який має не менше як десять років стажу науково-педагогічної роботи.

Доцент кафедри комп'ютерних інформаційних технологій факультету інформаційних технологій (працівник ЗСУ).

Кваліфікаційні вимоги: особа, яка має вчене звання доцента (СНС, старшого дослідника) або науковий ступінь, досвід науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років, старший викладач без наукового ступеня і вченого звання, який має не менше як десять років стажу науково-педагогічної роботи.

Старший викладач ВНЗ кафедри іноземних мов (працівник ЗСУ).

особа, яка має вчене звання доцента (СНС) або науковий ступінь, чи викладач без наявності наукового ступеня і вченого звання, який має не менше як п'ять років стажу науково-педагогічної роботи та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.

Для участі у конкурсі надсилають такі документи (матеріали): рапорт, який подає особа офіцерського складу за командою; автобіографію; копії документів про освіту та кваліфікацію; службову характеристику; копію службової картки; медичну характеристику; довідку про проходження військової служби; копії документів про науковий ступінь і вчене звання, за наявності; список наукових праць (винаходів), за наявності; письмову згоду на збір та обробку персональних даних.

Конкурс відбудеться 28 листопада 2017 року.

Термін подання документів до конкурсної комісії — до 18 листопада 2017 року за адресою: 01011, м. Київ-11, вул. Московська, 45/1, Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації.

По довідки звертатися за телефоном: (044) 256–23–38.

Колону військовослужбовців бригади на чолі з її командиром полковником Андрієм Соколовим зустрічають рідні та ветерани бригади

БРИГАДА «ЧОРНИХ ЗАПОРОЖЦІВ» ПОВЕРНУЛАСЯ В РІДНЕ МІСТО

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ БІЛОЦЕРКІВСЬКОЇ МЕХАНІЗОВАНОЇ БРИГАДИ, ЯКІ ТРИВАЛИЙ ЧАС ВИКОНУВАЛИ БОЙОВІ ЗАВДАННЯ В НАЙГАРЯЧІШИХ ТОЧКАХ РАЙОНУ АТО, ЗУСТРІЧАЛИ НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ ЯК ГЕРОЇВ. УЗДОВЖ ВУЛИЦЬ ВІД КПП БРИГАДИ Й ДО ЦЕНТРУ МІСТА — ВІДСТАНЬ У КІЛЬКА КІЛОМЕТРІВ — ЇХ ВІТАЛИ ТИСЯЧІ МІСТЯН

Маріуполь, донецький аеропорт, Амвросіївка, Червонопартизанськ, Ізварине, Волноваха, Гранітне, Старогнатівка, Новотроїцьке, Авдіївка, Верхньоторецьке — ці назви населених пунктів Донеччини, колись мало кому відомі, нині добре знані завдяки подвигу українських воїнів, зокрема 72-ї бригади

Без бійців цієї бригади не була б повною й історія оборони донецького аеропорту. Небагатьом відомо, що зведена рота 2-го батальйону бригади під командуванням Богдана Барди два місяці вела жорстокі бої за ДАП іще до того, як туди увійшла 93-тя бригада. 29 травня 2014 року 130 військовослужбовців зайшли на летовище, на якому тоді було тільки 20 кіровоградських спецпризначенців без техніки. Білоцерківці мали вісім БМП, п'ять зенітних установок і чотири міномети. ДАП перебував у повному оточенні. Авдіївка, Карлівка, Красногорівка, Мар'їнка, Курахове тоді контролював ворог. Суходолом потрапити на територію ДАПу було неможливо: продукти, воду й боєприпаси нашим бійцям скидали з літаків на парашутах. Під час першого штурму летовища один із військовослужбовців 72-ї бригади загинув, троє дістали серйозні поранення. Загалом зведена рота білоцерківців обороняла аеропорт рівно 70 діб. Звідти живими не повернулися двоє бійців…

За час виконання бойових завдань у районі АТО близько 5 тисяч військовослужбовців бригади відзначено державними нагородами, Міністерства оборони, Генерального штабу. У бригаді два Герої України: майор Андрій Кизило (посмертно) й старший лейтенант Василь Тарасюк. А ще — семеро нагороджених орденом «Народний Герой України»: Михайло Драпатий, Андрій Жук, Сергій Трещило, Микола Мушинський, Валерій Гудзь, Андрій Верхогляд і Роман Дармограй.

У день урочистостей із нагоди повернення бригади з району АТО 300 офіцерів, сержантів і солдатів одержали ордени, медалі та відзнаки. На жаль, чимало «Чорних запорожців» загинуло, відстоюючи землю українського Донбасу. 32 бійці бригади полягли ще влітку 2014-го під час визволення Луганщини, 28 — поблизу Волновахи, Гранітного, Старогнатівки й на докучаївських териконах, 36 солдатів та офіцерів бригада втратила під Авдіївкою.

Багато хто мав сумнів, що російських військових та їхніх бойовиків удасться зупинити. Проте українські воїни розвіяли цей міф. Бойовий досвід білоцерківської бригади ляже в основу підручників із військового мистецтва.

За час виконання бойових завдань у районі АТО близько 5 тисяч військовослужбовців відзначено нагородами. У бригаді два Герої України: майор Андрій Кизило (посмертно) й старший лейтенант Василь Тарасюк

…Того дня на адресу «Чорних запорожців» лунали зворушливі привітання земляків, народних депутатів, діячів церкви й керівників міста.

Своєю чергою командир бригади полковник Андрій Соколов зазначив: «Війну ще не закінчено. І наша бригада після відпочинку та відновлення знову зануриться в бойове навчання, аби постійно бути готовою повернутись на передні рубежі…»

Віктор ШЕВЧЕНКО

БЛИЗЬКО 11 тис. КОНТРАКТНИКІВ ЦЬОГОРІЧ УСЕЛЯТЬСЯ В НОВІ СУЧАСНІ КАЗАРМИ

На 2017 рік Міністерству оборони України надано 1 млрд грн для будівництва житлових комплексів для військовослужбовців військової служби за контрактом. Розроблено План будівництва казарм поліпшеного планування для військовослужбовців військової служби за контрактом, який у вересні затвердив Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак. Про це під час брифінгу поінформував начальник Головного квартирно-експлуатаційного управління Збройних Сил України полковник Олег Галушко.

— У цьому документі передбачено будівництво 91 житлового комплексу у 21 області України для розміщення особового складу загальною кількістю близько 11 тис. ліжко-місць, — зазначив він і додав, що в проекті Державного бюджету на 2018 рік передбачено надати ще 1,3 млрд грн на будівництво 93 таких самих житлових комплексів для військовослужбовців військової служби за контрактом.

За словами начальника Головного квартирно-експлуатаційного управління ЗС України, 2017 року, за рішенням Міністра оборони України, розпочато комплекс заходів із проектування та будівництва фізкультурно-оздоровчих комплексів, відновлення інфраструктури навчально-спортивних баз і лікувально-оздоровчих закладів Збройних Сил.

Сергій ВОРОНКОВ

«ДО КІНЦЯ 2017 РОКУ ПЛАНУЄМО ЗАВЕРШИТИ ВІДНОВЛЕННЯ 117 ОБ'ЄКТІВ ІНФРАСТРУКТУРИ»

У межах наданого фінансового ресурсу Міністерство оборони України організувало заходи з будівництва, реконструкції та капітального ремонту військових об'єктів. Основну його частку, за словами полковника Олега Галушка, розподілено на будівництво, відновлення інфраструктури новостворених військових частин, навчальних центрів, підрозділів Високомобільних десантних військ, Сил спеціальних операцій, Військово-Морських Сил, а також на ремонт їдалень військових частин, які переходять на нову систему продовольчого забезпечення.

— До кінця 2017 року плануємо завершити відновлення 117 об'єктів, серед них 86 об'єктів реконструкції та капітального ремонту, 31 об'єкт будівництва, — сказав полковник Олег Галушко.

Начальник Головного КЕУ ЗС України окремо зупинився на будівництві об'єктів у польових умовах.

— Керівництво оборонного відомства та уряд прийняли рішення щодо будівництва польових таборів. Ідеться про майнові комплекси сучасного зразка. Зокрема на полігоні «Широкий Лан» загальний стан готовності об'єкта — близько 60%, у селищі Черкаському Дніпропетровської області — трохи менше, тому підрядна організація нарощує темпи будівництва, — підсумував полковник Олег Галушко.

«УПРОДОВЖ ДВОХ РОКІВ У СФЕРУ УПРАВЛІННЯ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ ПЕРЕДАНО 16 МАЙНОВИХ КОМПЛЕКСІВ»

Протягом 2015–2017 років уряд ухвалив 17 розпоряджень, згідно з якими у сферу управління Міністерства оборони України передано 16 майнових комплексів, а це 270 будівель і споруд. Безпосередньо за результатами такої роботи поточного року затверджено два розпорядження Кабінету Міністрів України, що дало змогу прийняти у сферу управління Міноборони 46 будівель і споруд. Таку статистику навів начальник Головного квартирно-експлуатаційного управління Збройних Сил України полковник Олег Галушко.

За його словами, нині на погодженні в центральних органах виконавчої влади перебуває чотири проекти розпоряджень Кабінету Міністрів України щодо передачі у сферу управління Міноборони фондів в Одеській, Донецькій та Львівській областях.

— Загалом на різних етапах опрацювання відбувається робота з державними та місцевими органами виконавчої влади щодо передачі 23 майнових комплексів для розміщення військових частин і підрозділів Збройних Сил України, — повідомив полковник Олег Галушко.

У результаті роботи ворожої артилерії було зруйновано медичний пункт одного з українських підрозділів і розбито санітарний автомобіль

«ЧЕРВОНИЙ ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ» В МОСКВІ ТА ОБСТРІЛ АВДІЇВКИ Й ПІСКІВ: ДВІ ЛАНКИ ОДНОГО ЛАНЦЮГА ПОДІЙ

5 ЛИСТОПАДА БОЙОВИКИ, ГРУБО ПОРУШИВШИ МИРНІ ДОМОВЛЕНОСТІ, ОБСТРІЛЯЛИ З РЕАКТИВНИХ СИСТЕМ ЗАЛПОВОГО ВОГНЮ ПРИФРОНТОВІ НАСЕЛЕНІ ПУНКТИ ДОНЕЧЧИНИ: ПІД УДАР ІЗ «ГРАДІВ» ПРАКТИЧНО ОДНОЧАСНО ПОТРАПИЛИ НАСЕЛЕНІ ПУНКТИ ОПИТНЕ Й ПЕРЕДМІСТЯ АВДІЇВКИ

Того ж дня зранку окупанти понад годину били зі 120-мм та 82-мм мінометів, озброєння БМП, гранатометів по наших позиціях біля Водяного й Талаківки, що на Маріупольському напрямку. На Луганському напрямку проросійські найманці застосовували 120-мм міномети неподалік від Новотошківки, а з гранатометів обстріляли підступи до Кримського та Нижньотеплого. 6 листопада, бойовики прицільно вдарили з артилерії по Пісках. Бійці однієї з мотопіхотних бригад, які тримають оборону в цьому районі, припускають, що стріляли прицільно за завчасно визначеними координатами. Оцінювання прильотів свідчить про дії кадрових артилеристів, а не місцевих «трактористів» і «шахтарів». Як стверджують наші досвідчені військові, стріляли з околиць Донецька. Били, зокрема, по розташуванню медичного пункту одного з підрозділів. До того ж, кажуть бійці, поруч живе родина мирних жителів, які не виїхали з Пісків. На щастя, жертв серед мирного населення та військових удалося уникнути. Унаслідок дій ворожої артилерії було зруйновано гараж і розбито наш санітарний автомобіль. Попри те, що медпункт мав прапор Червоного Хреста, він став пріоритетною ціллю для ворожих гармашів. Ці обстріли та їхні наслідки — черговий задокументований доказ злочинів прокремлівських терористів, який буде представлено для Міжнародного трибуналу в Гаазі.

Про що свідчать цифри фронтових зведень і які наміри насправді криються за підвищенням вогневої активності бойовиків? Відповідь на це питання очевидна: кремлівська влада ніколи не гребувала «пустити кров», намагаючись утвердити в такий спосіб власні позиції та відвернути увагу свого електорату від нагальних проблем. Робить вона це періодично, часто приурочуючи такі дії до пам'ятних дат. І чергове загострення на лінії розмежування в районі АТО — це один із таких показових демаршів.

Тож які події останніх кількох тижнів є важливими для розуміння поточної ситуації на Донбасі? Важливими маркерами є нещодавній візит спецпредставника США по Україні Курта Волкера в Київ та його чіткі заяви стосовно продовження санкцій проти Росії доти, доки не буде визволено Донбас і повернуто Крим. А також ротація окремих підрозділів сил АТО на Донецькому напрямку. На цю ситуацію кремлівські керманичі та підконтрольні їм бойовики змогли відреагувати лише в найпритаманніший їм спосіб — знову вдарити з «Градів».

> *Напередодні свята комуністів кремлівські ЗМІ видали інформацію про чергове «загострення на Донбасі і агресію українського війська». Вкотре московіти вирішили здійснити гібридну «демонстрацію жертви» потерпілих «молодих республік»*

До того ж на початку листопада в Москві відбувся «Російський марш», учасники якого протестували проти політики Кремля, яка призвела до війни з Україною та бойових дій у Сирії. Люди вийшли на вулиці, щоб висловити обурення тим, що російська влада вкладає гроші тільки у військову сферу й не дбає про потреби російського народу, забуваючи про економіку, освіту та охорону здоров'я. За свідченнями очевидців, «Російський марш» у Москві пройшов під гаслами «Путін у всьому винен», «Сталін — кат російського народу», «Кадиров нам не герой». Як бачимо, гасла досить промовисті й відображають настрої певної категорії росіян, які йдуть у розріз із офіційною політикою керівництва РФ. Іще один нюанс, який дуже болісно сприйняло московське керівництво, — використання під час маршу української символіки, котру миттєво вилучила місцева поліція. Про масові затримання учасників маршу також повідомлено в ЗМІ. Певна річ, усі ці події сприйняли в Кремлі як особистий виклик режимові, і це напередодні 100-річчя «жовтневої революції». Реакція не забарилася: для внутрішнього споживача видали інформацію про чергове загострення на Донбасі та агресію українського війська проти населення «молодих республік».

Укотре московіти вирішили здійснити гібридну «демонстрацію жертви», створивши імідж постраждалих. Так званий спікер «ДНР» Едуард Басурін із папірця на камери всіх провідних російських телеканалів зачитав абсурдні цифри, де фігурують сотні снарядів САУ та РСЗВ «Град», які нібито випустили ЗСУ по житлових кварталах Донецька. Звертаємо увагу на той факт, що було наведено дані лише російської сторони СЦКК, які традиційно не збігаються з даними та звітами СММ ОБСЄ.

За кілька днів до описаних подій інтернет-користувачі, жителі Донецька почали оприлюднювати в Мережі факти про те, що бойовики переміщували важку техніку на території міста. Зокрема йшлося про важку артилерію та РСЗВ. І це їх насторожило, бо пережили вони не одне жахіття, коли бойовики цинічно розвертали свої стволи в бік житлових масивів Донецька, щоб скомпрометувати українські підрозділи.

Риторика керманичів бойовиків незмінна, її вкотре зосереджено на озвучуванні нібито фактів того, що українські захисники порушують домовленості стосовно дотримання режиму тиші. Приміром, бойовики вкотре звинуватили сили АТО в обстрілі Донецької фільтрувальної станції та пошкодженні хлоропроводу, наголосивши на загрозі екологічної катастрофи. Звісно, усе це миттєво ретранслюють у російських новинах, спонукаючи ту частину електорату, яка не звикла замислюватись над деталями, «згуртуватися» навколо ідей кремлівського керманича. І хоч як це дико звучить, але в річницю «революції» на вулиці столиці РФ вийшли під червоними прапорами якраз ті, котрі є суворими противниками будь-яких змін у свідомості російського суспільства й держави загалом.

Ярослав МЕЛЬНИЧУК,
Володимир СКОРОСТЕЦЬКИЙ

УКРАЇНСЬКА АРТИЛЕРІЯ ВІД ЗАСТАРІЛОГО РАДЯНСЬКОГО ПРИНЦИПУ ЩІЛЬНОСТІ ВОГНЮ ВЖЕ ПЕРЕЙШЛА ДО ПРИНЦИПУ ВІЙСЬК НАТО — ТОЧНОСТІ

Українська артилерія відповідає вимогам і принципам роботи, які домінують серед наших країн-партнерів, членів НАТО. Ключова характеристика — це точність, і ми впевнено просуваємося цим шляхом. Про це сказав Президент, Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Петро Порошенко під час відвідування практичних занять із питань нарощування спроможностей ракетних військ і артилерії Збройних Сил України в одній із військових частин на Київщині.

«Півтора року тому на цьому полігоні під час практичного показу ми обговорювали проблеми розвитку вітчизняної артилерії та ракетних військ. На сьогодні майже повністю відновлено парк засобів радіотехнічної розвідки. Зокрема — звукометричний комплекс АЗК-7, комплекс артилерійської розвідки СНАР-10. На завершальному етапі перебувають роботи з розроблення сучасного комплексу артилерійської розвідки «Радіо-Теодоліт» та модернізованого АЗК-5», — сказав Петро Порошенко.

У концепції розвитку вітчизняної артилерії пропонується поступовий перехід на калібр 155 мм

«Сьогодні поставлено завдання, щоб кожну артилерійську батарею було оснащено системою БпЛА»

За словами Верховного Головнокомандувача, вже близько 70% органів управління ракетних військ і артилерії використовують сучасні вітчизняні автоматизовані апаратно-програмні системи управління типу ArtOS, «Кропива», «СУВА». «Застосування цих високотехнологічних систем дозволяє налагодити якісний процес майже автоматизованого прийняття рішення на застосування сил та засобів, напрацьовувати дані для стрільби і швидко передавати їх аж до окремої гармати», — додав він.

Президент зауважив, що наші артилеристи вже мають і програмне забезпечення, розроблене українськими фахівцями. «Ми отримали також унікальний антимінометний комплекс. Завдяки йому скорочено час на знищення засобів ураження противника. Цей час від моменту фіксації до знищення складає лише декілька хвилин. Згадані комплекси добре зарекомендували себе на лінії зіткнення», — наголосив Петро Порошенко.

Глава держави відзначив, що артилерія і ракетні війська відіграють унікальну, вкрай важливу роль у забезпеченні нашої перемоги. І за чисельністю на сьогоднішній день кожен п'ятий військовослужбовець у ЗС України є артилеристом-ракетником.

Президент зауважив: «Також поступово знаходить вирішення й інше дуже важливе для артилеристів питання — ведення артрозвідки за допомогою активного використання безпілотних літальних апаратів. 2014 року ми могли про це лише мріяти, а сьогодні поставлено завдання, щоб кожну артилерійську батарею було оснащено системою БпЛА і програмно-апаратним зв'язком для того, щоб час від знайдення цілі до визначення і передачі її координат вимірювався секундами».

«Такий підхід забезпечує нам відхід від застарілих радянських принципів щільності та інтенсивності вогню артилерії, які продовжує активно застосовувати зараз російський агресор. Натомість вважаю, що вже зараз ми повинні перейти до принципу, який домінує серед наших країн-партнерів, членів НАТО. Це ключова характеристика — точність», — наголосив Петро Порошенко.

За словами Президента, лише за поточний рік Збройні Сили України отримали понад 600 одиниць зразків ракетно-артилерійського озброєння, близько 250 приладів нічного бачення та інших сучасних зразків озброєння.

Разом із тим глава держави зазначив, що, на жаль, проблем іще вистачає: «Це стосується питань відновлення та модернізації озброєння, забезпечення боєприпасами, вдосконалення навчальних центрів підготовки фахівців-артилеристів та приведення процесу їх підготовки у відповідність до реальних потреб військ та стандартів НАТО».

ЗА РОКИ АТО КІЛЬКІСТЬ АРТПІДРОЗДІЛІВ ЗБІЛЬШИЛАСЬ УТРИЧІ

За час проведення антитерористичної операції непрості випробування випали на долю українських ракетних військ і артилерії (РВіА). Вже зараз можна говорити про випробування в боях нових оперативних рішень, що є тепер в активі артилеристів. А починалося відродження вітчизняної «арти» навесні 2014-го з двох артилерійських бригад, однієї ракетної бригади, реактивної бригади та двох реактивних полків. За ці роки вдалося утричі збільшити структуру артилерії.

Здебільшого РВіА має парк техніки та озброєння, що залишився у спадок від СРСР. Але досвід боїв показав: за хорошого господаря навіть ці зразки дають хороші результати.

Командувач РВіА Збройних Сил України — заступник командувача Сухопутних військ ЗСУ генерал-майор В'ячеслав Горбильов розповів, що нині активно вивчається питання подальшої моделі оновлення технопарку як концепції розвитку вітчизняної артилерії. Командування пропонує поступовий перехід на калібр 155 мм. І це однозначне рішення. Більше того, вже існують системи, які розглядають як перспективні саме під такі боєприпаси. Заряди, що виготовляють наші партнери в НАТО, мають картузний принцип заряджання. Тобто заряд, який штовхає снаряд, згорає без гільзи, нічого не залишаючи. Виробництво нових снарядів відбуватиметься саме під такий спосіб заряджання. І не лише згаданого калібру — їх номенклатура буде доволі широкою. Є певні проектні розрахунки, проведено дослідно-конструкторські роботи з виготовлення снарядів кількох калібрів, які можна застосувати в артсистемах натовського зразка. Низка потенційних виробників зауважують: з виробництвом не повинно виникнути проблем.

Українські військові вже не перший рік неабияк зацікавлено спостерігають за динамічним розвитком польської САУ калібру 155 мм Krab, яка нещодавно перебувала серед основних експонатів виставки «Зброя та безпека – 2017». Вона відповідає всім можливим натовським стандартам. Польські колеги запевняють Україну, що саме Krab — найліпший варіант заміни самохідок радянського зразка, незважаючи на високу вартість такої платформи. На відміну від теперішніх українських САУ, Krab веде вогонь у режимі MRSI, тобто за 30 секунд виконує 5 пострілів. І швидше змінює позицію, щоб не потрапляти під ворожу відповідь. Він вражає цілі осколково-фугасними снарядами на відстані до 30 км, тоді як МСТА-С — максимум 25 км. Звісно, крім питання виробництва боєприпасів під нові калібри, Україні варто дбати й про продукування стволів, бо нинішні мають відомий обмежений ресурс експлуатації.

В АТО креативно доповнюють застаріле озброєння технічними засобами на зразок артилерійських планшетів, систем мобільної аеророзвідки тощо. І «раритети» оживають. А щоб не виникало різнобою серед цих систем, відбувається їх уніфікація. У командуванні РВіА хочуть бачити щось на кшталт того, що є в тій же системі Krab, в якій працює система управління артвогнем TOPAZ, теж польського виробництва. Кожен командний пункт обладнано комп'ютерним терміналом зі встановленим програмним забезпеченням, що дозволяє керувати артилерійським підрозділом у режимі реального часу без потреби віддавати усні команди по радіо. Зараз існують варіанти TOPAZ для гармат і гаубиць різного калібру. Система взаємодіє з аналогічними мережами на різному рівні управління. Навіть якщо комп'ютер командира вийде з ладу, розрахунки воюватимуть в автономному режимі.

Натепер розпочинають закупівлю систем управління вогнем артилерії (СУВА), здатних координувати дії підрозділів, оптимально встановлювати цілі, ефективно управляти вогневою підтримкою, автоматично обробляти вхідні дані. Інший цікавий комплекс автоматизованого управління вогнем артилерійської батареї — ArtOS. Він значно скорочує час роботи артбатареї на етапі від виявлення цілі до відкриття вогню по ній, як і перебування на вогневій позиції. Комплекс має чотири термінали — командира, старшого офіцера батареї, командира гармати і навідника. ArtOS почали розробляти ще позаторік. А от індивідуальні планшети підготовки даних дали артилеристам величезні можливості з компенсації кадрового голоду на початку війни, спростили підготовку фахівців, адже у РВіА на офіцерські посади йшли колишні льотчики, інженери, фінансисти. Треба було навчити їх цієї справи за три місяці. Фішка планшета — набір унікальних балістичних програм, розроблених Яро-славом Шерстюком, і правильні та чіткі електронні топографічні карти. Але офіцерів тут просто примушують не забувати й те, як працювати з механічними засобами і приладами управління артвогнем, бо електроніка може несподівано дати збій.

Однак освоїти артилерійський фах, порівняно з багатьма іншими військовими спеціальностями, відчутно складніше. І це фактор, що впливає на бажання молоді учитися. Ситуація нині така, що у військові виші йдуть хлопці далеко не з кращою базою знань — поки що в цьому плані з цивільними закладами освіти конкурувати важко.

Генерал-майор В'ячеслав Горбильов вважає, що нинішній цикл навчання фахівців для РВіА не відповідає сьогоденним потребам. Зараз готують головним чином командирів вогневих взводів, даючи блок функціоналу командира батареї, і закінчують вишкіл на рівні командира дивізіону. А в результаті випускають людей, які забувають навички того рівня, з якого їхнє навчання починалося. Отже, доцільно перейти до системи підготовки комвзводу із базою знань командира батареї, щоб офіцер був фахівцем тієї справи, в якій глибоко розбирається. Тобто потрібна досконалість фахівця на стартовому рівні. І не варто йому витрачати час і енергію на надто широкий спектр інформації.

Цілком логічною є й ініціатива щодо скорочення офіцерських посад у складі РВіА. Так, пропонується зробити посади командирів вогневих взводів сержантськими, а для того готувати сержантів-професіоналів. Сержант, закінчивши спецкурс, із меншим часом і ресурсом, витраченим на науку, стає командиром вогневого взводу. Дійсно, поперевах він чимось поступатиметься випускнику вишу, але це дуже швидко нівелюється.

В'ячеслав Юрійович визнає: нині серйозна проблема — укомплектованість офіцерським складом РВіА саме нижчої ланки, лейтенантської. Є багато причин того. Приміром, 2014-го і навіть 2015 року випуск таких фахівців не перевищував рівня 30 осіб на рік на всю нашу артилерію... Зараз РВіА нарощують потугу в підготовці. Збільшено держзамовлення на підготовку таких фахівців. А тим часом дефіцит кадрів покривають за рахунок досвідчених сержантів, які проходять офіцерські курси. Іншого виходу поки що нема.

Геннадій КАРПЮК

ЗА РОКИ ВІЙНИ ЦЕНТР РОЗМІНУВАННЯ ПІДГОТУВАВ БЛИЗЬКО 7000 САПЕРІВ

БАГАТЬОМ ПЕРЕСІЧНИМ ГРОМАДЯНАМ КРАЇНИ МАЛО ЩО ВІДОМО ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ЦІЄЇ СПЕЦИФІЧНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ. НЕ КОЖЕН ЗНАЄ, ЯКА НЕБЕЗПЕКА КРИЄТЬСЯ ЗА СТАТИСТИКОЮ ПРО ТИСЯЧІ ГЕКТАРІВ ОБСТЕЖЕНОЇ НАШИМИ САПЕРАМИ ТЕРИТОРІЇ НА ДОНБАСІ ТА КІЛЬКІСТЬ ЗНЕШКОДЖЕНИХ ТАМ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ. КОЖЕН КРОК УПЕРЕД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ЦЕНТРУ РОЗМІНУВАННЯ ДАЄТЬСЯ ВЛАСНИМИ ПОТОМ І КРОВ'Ю

…У коридорі штабу центру зіштовхуюся з одним із офіцерів, який несподівано з'являється з-за рогу. Подаємо один одному руки й раптом на кілька довгих секунд завмираємо — обидва із силою пригадуємо, де бачились раніше. Зрозуміло, що в районі АТО, от тільки де і коли?

Виходимо покурити на вулицю, де першим згадка осяює співрозмовника:

— Пам'ятаєте, як мою саперну групу кинули на полювання за російським мандрівним мінометом?

— Звісно! — нарешті пригадую ті події. — Тільки не знаю в подробицях, чим там усе закінчилось. Чув, що вас й усіх ваших хлопців відзначили державними нагородами.

— Точно. Ми на вісім кілометрів зайшли у «сіру» зону і влаштували для міномета кілька наших «фірмових» пасток. Годин за 20 «кочівника» в одній з них і спалили.

Чимало офіцерів і солдатів Центру розмінування мають за плечима по 10-14 кількамісячних ротацій на першу лінію оборони. Вони дивляться в очі смерті чи не частіше, ніж своїм дружинам та дітям

Підготовка залізничного мосту до «підриву»

— Вісім кілометрів по тій місцевості туди, вісім назад. Рахуючи «на пальцях», кожен із вас схуд мінімум кілограмів на п'ять?

Сміємося, бо обидва знаємо, що сапери та розвідники на бойових виходах вагу втрачають не стільки від фізичної, скільки від нервової напруги — такі видатки фаху.

Після перекуру біжимо кожен у своїх справах. На ходу все ж із якоюсь мукою продовжую гадати, що іще для мене пов'язано з цим офіцером. Допомагає дошка пошани із світлинами кавалерів державних нагород центру на вході в штаб. Серед фото є і його — кавалера ордена Богдана Хмельницького III ступеня Юрія Кондратюка. «Картинка» спогадів склалася.

У липні 2014-го на Луганщині Юрій зі своєю групою потрапив в оточення ворога. Кондратюк забезпечував бойові дії свого та приданих підрозділів, евакуйовував поранених. Більше місяця хлопці тримали оборону під щільним артилерійським вогнем. Згодом капітану з групою розмінування із боями вдалося прорватися до своїх.

У кабінеті командира. Полковник Володимир Родіков брав участь у бойових діях на Донбасі буквально з перших днів війни як командир групи розмінування. Знешкоджував на дорогах, мостах, підприємствах...

«Нас дуже часто чомусь плутають із рядовим навчальним закладом, — говорить Володимир Геннадійович. — Але ж, даруйте, в штаті центру, крім інших, є сім бойових загонів, які майже щоденно виконують бойові завдання на фронті. Третина моїх підлеглих постійно знаходиться на передовій та дивиться в очі смерті чи не частіше, ніж своїм дружинам та дітям. Деякі офіцери і солдати мають за плечима по 10–14 кількамісячних ротацій на першу лінію оборони.

Іноді мені в наряд по штабу ставити нікого, у нас навіть працівники ЗСУ пройшли АТО. І це не рахуючи нашої безпосередньої участі в знешкодженні боєприпасів у Балаклії, Калинівці. Кожен із нас знає, що таке втрачати бойових побратимів.

Ми готуємо висококласних спеціалістів для всіх видів Збройних Сил та інших силових структур України. А ще на нашій навчальній базі навчаються профільні фахівці декількох країн. Саму базу створено і побудовано фактично з нуля із врахуванням бойового досвіду наших офіцерів, сержантів і солдатів…»

Одне з містечок полігона центру. Навчальний об'єкт — «Залізничний міст». Іде етап змагань інженерно-саперних взводів. Завдання одного з них — замінувати міст і по команді «підірвати» його імітаційними зарядами. Поки сапери виконують це завдання, спілкуюсь із командувачем інженерними військами ЗСУ генерал-майором Юрієм Лукашиком. Заходить мова про найближчі перспективи розвитку центру.

— Центр унікальний хоча б тому, що має величезний досвід ведення бойових дій з однією з найпотужніших армій світу на території Європи. Накопичена ним величезна інформаційна база даних лягла в основу новітніх методик підготовки наших спеціалістів. Окрім того, в багатьох передових арміях процеси навчання, підготовки інженерно-саперних підрозділів та їх бойового застосування організаційно розділені. А центру вдалося їх органічно поєднати, що в рази підвищує їхню ефективність, — зауважує генерал.

Цікавлюсь у командувача, в чому роль представників НАТО у навчанні українських фахівців.

На думку Юрія Петровича, між Україною й державами Альянсу в військовій сфері існує цілковито взаємовигідне партнерство. На відміну від вузькоспеціалізованих колег, наші фахівці мають універсальну підготовку й відповідний бойовий досвід, інформаційну базу. Проте ми значно відстаємо від натовців у технічному та логістичному плані, зокрема в застосуванні роботизованих систем інженерної розвідки та розмінування. Ми вчимося в партнерів, а вони — в нас…

Навчальне містечко роботизованих систем. Чесно кажучи, у перші хвилини я трохи гублюся, бо наче в кіно потрапив. По майданчику із руками у кишенях (надворі різко похолоднішало) походжає кілька військових, а між ними та встановленими перешкодами, мов самі по собі, гасають три спритні гусеничні роботи.

Особливо вражають два з них. Один на швидкості долає позначену прапорцями «вісімку», під'їжджає до розбитого авто і, як людина, відчиняє маніпулятором задні дверцята. Інший під наглядом бійця самостійно долає сходи залізобетонної естакади.

Тільки розгледівши в укриттях по краях поля операторів із прихованими пультами управління, приходжу до тями. Знаходжу керівника занять — офіцера технічного загону Сергія Луцака. Розпитую його про технічні можливості наявних канадських роботів.

— Діапазон можливостей роботів доволі широкий. Головним їхнім призначенням є інженерно-мінна розвідка, — пояснює Сергій. — При високій кваліфікації операторів комплекси можуть виконувати майже ювелірну роботу. Нині тут

На постановку чотирьохрядного мінного поля

Саперний розрахунок готує роботизований комплекс до виконання нової вправи

опановують базовий курс управління комплексами початківці, тому не дивуйтеся, якщо щось піде не так, — у хлопців тільки друге заняття.

Мовби на підтвердження слів Сергія Луцака, третій робот на сходах естакади стає дибки й перекидається на «спину». На адресу оператора й бійця, який мав фізично страхувати дії машини, звідусіль летять міцні репліки. Цензурний їх зміст у тому, що дорогоцінне майно треба берегти як зіницю власного ока.

Тут же помічаю на краю майданчика канадського спостерігача-сержанта із перекладачем. Підходжу, знайомлюся. Канадець, за встановленими для нього правилами, не має права називати журналістам своє прізвище й ім'я, але він жваво розповідає про факти власної участі в різних місіях, де застосовувалися аналогічні роботизовані системи. Я ж через перекладача прошу його оцінити, як швидко наші військові опановують таку складну техніку.

Центр має величезний досвід ведення бойових дій з однією із найпотужніших армій світу на території Європи. Накопичена ним величезна інформаційна база даних лягла в основу новітніх методик підготовки спеціалістів

— Мене щиро вражають дві речі, — ділиться спостереженнями сержант. — По-перше, ні в одній країні світу я не бачив такого ентузіазму, прагнення до нових знань, як у вас. Мабуть, ваших людей підштовхує величезне бажання звільнити свою землю від чужаків. По-друге, я був приголомшений універсальною фаховою підготовкою ваших слухачів. Вони самі знають, що потрібно робити на мінному полі. Просто з нашою допомогою вони отримали і опановують новий для них робочий інструмент.

База загону підготовки кінологів та собак. Група підполковника Валентина Чорного нещодавно повернулася зі змагань кінологічних розрахунків на приз начальника Національної академії прикордонної служби імені Богдана Хмельницького. Минулого року команда центру з усіх силових відомств посіла друге місце після самих прикордонників. Цього року вона завоювала перше, що стало приводом для багатьох жартів серед саперів. Чоловіки сміються, кажучи, що це все одно, щоб поліцейські виграли в саперів першість з інженерної розвідки.

Говорю хлопцям, що мене цікавить усе нове, що вони запроваджують у службі, опираючись на фронтовий досвід, і мене направляють до офіцера Віктора Полюха.

Пошук мін у грунтах різного типу

«Здобич» із дна озера — хвостовик 120-мм міни

«Ми безперервно змінюємо школу підготовки і кінологів, і собак, — говорить Віктор. — Наприклад, війна скорегувала наші підходи до підбору деяких порід саперно-пошукових собак. В умовах виконання завдань у безпосередній близькості до противника, активності його диверсійних груп нам потрібні не тільки собаки-шукачі, але й штурмові собаки-бійці. Нині центр набирає молодняк породи бельгійської вівчарки. Ці собаки не тільки дисципліновані й віддані людині-партнеру, вони надзвичайно легко піддаються дресурі, спокійно переносять важкі погодні умови, але й здатні вести ефективну фізичну боротьбу з людиною.

Ще одне нововведення стосується поведінки собаки під час розшуку мін на складній пересічній місцевості. Тут пес повинен бути абсолютно керованим. Приміром, ні в якому разі не лізти в густу високу траву, не подавати сигнал кінологу гавкотом та багато іншого. Для цього ми навчаємо своїх чотирилапих побратимів новим вправам. Скажімо, таке: кінолог із широко розставленими ногами зігзагами пересувається місцевістю, а пес біжить між його ніг, повторюючи траєкторію руху…»

Базове навчальне містечко водолазної підготовки. Навчальний день добігає кінця. Прибуваю до водолазів уже «під занавіс», коли хлопці обслуговують скафандри, пристрої та обладнання. Тимчасово виконуючий обов'язки командира загону офіцер Максим Голуб проводить мене територією вздовж штучного озера для практичних занурень та підводного підриву вибухових пристроїв, навчальними класами. У приміщеннях кидається в око радянських часів нормобаричні скафандри для глибоких занурень, які в цілому важать 80 кілограмів, а кожен башмак, який надівається на ногу, — по 18.

Максим помічає мій подив і пояснює:

— Так-так, ми ними, на відміну від натовців, іще користуємось, бо мусимо. Всі вони у працездатному стані, й ми в повному обсязі можемо виконувати складні підводні саперно-інженерні роботи. Проте маємо й сучасні костюми, обладнання та пристрої, підводні електромеханічні рушії.

— Максиме, — цікавлюсь, — ви мені розповіли про базові різного ступеня складності системи підготовки водолазів. Але ж війна внесла корективи й у вашу роботу?

— Не могла не внести. Наприклад, прифронтове узбережжя на Маріупольському напрямку рясніє підводними комбінованими протидесантними загородженнями. Тому при проведенні курсу підвищеної складності ми робимо акценти на техніках пошуку, установки, зняття, знищення підводних загороджень. Ну і завжди актуальними залишаються підводні пошукові та саперні роботи в акваторіях портів, біля мостів, у руслах річок.

Віктор ШЕВЧЕНКО

«КОЛИ ПОРАНЕНИЙ ТОВАРИШ ВІДДАВ СВІЙ ДЖГУТ, ТО Я ЗРОЗУМІВ, ЩО ТАКЕ ВІЙСЬКОВЕ БРАТЕРСТВО»

21-РІЧНИЙ АВІАТОР ОЛЕКСІЙ ПЛАХОТНЮК ПРИЗНАЄТЬСЯ, ЩО ПЕРЕКВАЛІФІКУВАТИСЬ НА МІНОМЕТНИКА ЗА ОДИН ЛИШЕ МІСЯЦЬ БУЛО НЕЛЕГКО. АЛЕ РОЗУМІВ, ЩО ЗАЛІК СКЛАДАТИМЕ НЕ НА ОЦІНКУ, А НА ПРАВО ЖИТИ

Олексій Плахотнюк

Березень 2017-го. Околиці Щастя на Луганщині, до ворожих позицій метрів сімдесят, не більше. На вулиці давно глуха ніч. «По наших гатять! Піхоті потрібна допомога!» Мінометники без зайвих слів підскакують, звикли, що сон на передовій — умовне поняття. Вирушають на точку давно протоптаними стежками. Треба якнайшвидше відкрити вогонь у відповідь. Серед них і 21-річний Олексій Плахотнюк, навідник мінометної батареї, відряджений до сухопутки з авіації. Він сам виявив бажання. Хлопець ще й гадки не має, що наступні кілька годин змінять усе його життя

Того дня ворог наче оскаженів: штурм за штурмом. Мінометники відкрили вогонь. Іще раз! Іще! Та раптом дві 120-міліметрові міни з характерним свистом, який з їхнім наближенням перетворюється на виття, майже синхронно прилетіли на позицію. Коли розірвалася перша, бійці чимдуж кинулися в різні боки. Але зовсім поруч прогримів другий вибух. Шестеро поранених і двоє загиблих одночасно, ще й один з автомобілів спалахнув. «Стодвадцятки», — подумав Олексій. Побачив загиблих товаришів, з якими ще годину тому вечеряв. «Можливо, я міг прикрити, підбігти… бодай щось зробити?» Спробував підвестися. Та де там... Ногу перебито.

Поруч продовжують лягати міни. В ефірі щось бурмочуть про СПГ та снайпера. А втекти нема як, та й нікуди. Через крововтрату почав непритомніти, але тут же пригадав, як обіцяв матері повернутись. І він почав чимдуж повзти в безпечніше місце. Дорогою відчув, що поранено руку, пошкоджено ногу, у тілі гарячі околки…

«Агов! Ти живий?» — гукнув побратима, який лежав метрів за п'ять. Почувши слабке «так», зрозумів, що тому ще важче. Підповз до товариша. Ляпас! Ще ляпас! «Друже! Ти так не жартуй! Усе буде добре!» Але ж як допомогти, коли й собі не можеш дати ради?

«Хлопці, до мене доповзете? — раптом почувся голос водія з-за вцілілого автомобіля. — У машині є аптечка. Що зможу, зроблю!» Бійці поповзли до водія. Той не розгубився, професійно наклав Олексієві джгут, та кровотеча ніяк не зупинялася. Водій уже використав усі бинти, почав шукати ганчір'я... Аж тут Володя Середістов, який і сам зазнав поранення, швидко підповз і передав свого джгута: «Тримайте!» Тільки так удалося приборкати кровотечу.

> *Через крововтрату Олексій почав непритомніти, але тут же пригадав, як обіцяв матері повернутись. І почав чимдуж повзти. Дорогою відчув, що поранено руку й ногу, у тілі гарячі околки…*

Попри важкі поранення, Олексій Плахотнюк зберігав ясний розум. Викликав підмогу по рації. Каже, саме того дня зрозумів, що таке військове братерство, коли побратим — за побратима.

Олексію нещодавно виповнилося 21. Після поранення він переніс п'ять складних операцій, шкутильгає, тож берці тимчасово змінив на кросівки. А на руці й досі — зав'язані жовто-блакитні стрічки, сакральне значення яких розуміє тільки він.

— Дружина без проблем на цілий рік відпустила? — запитую хлопця.

— Е-е-е, яка ще дружина? Від них самі проблеми, від цих дівчат, — віджартовується воїн.

І здається, що він залишився тим самим веселим хлопцем. Та ні… За секунду серйознішає й відповідає.

— Це мій обов'язок. Я не міг не піти. Там більшість хлопців тому, що не могли не піти. Не тому, що хочуть убивати, а тому, що їхнє чоловіче єство не дозволяє сидіти вдома.

Чоловік признається, що перекваліфікуватися на мінометника всього лише за місяць було не так просто, як здається. Адже ця зброя має свої особливості. Тож до занять на полігоні ставився більш ніж серйозно. Розумів, залік складатиме не на оцінку, а на право жити.

— Нам удалося довести все до автоматизму й діяти по-справжньому професійно. На власні очі побачив, що всі ті, що пафосно називають артилерію «богами війни», зовсім не перебільшують. На жаль, через поранення я не зміг продовжити службу на фронті.

Молодий чоловік каже, що за останній рік став дорослішим. Дорослішим на багато років...

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

ВЧИТЕЛЬ ФІЗИКИ НИНІ СЛУЖИТЬ САНІНСТРУКТОРОМ

Санінструктор Антон К.

Права рука, якою він тримався за БМП, заклякла від напруги. Під мінометним вогнем противника, ледь розрізняючи стогін товариша, вони на повній швидкості їхали у безпечну зону

Того весняного дня 2017 року в рації пролунало: «Обстріл з мінomета калібром 120 мм. Два важких».

— Вже через лічені хвилини ми з водієм мчали на позицію, — пригадує санінструктор Антон К.

Можливо, ворог знав із перехоплень радіоефіру про те, що українські військові будуть проводити евакуацію поранених, а може, звук двигуна було добре чутно, але коли під'їхала «беха», російські окупанти розпочали на неї мінометне полювання.

Важкопораненого швидко поклали у десантний відсік, а другому бійцю з осколковим пораненням довелося їхати на броні разом з Антоном. Ворог стріляв прицільно, тому швидкість і тактична хитрість водія-механіка — то було єдиним, що могло усіх урятувати.

Медик накрив пораненого собою і з неабиякою силою вчепився в броню, бо машина рухалася дуже швидко і він будь-якої миті міг вилетіти на дорогу. Поранений під ним спочатку кричав від болю, але згодом, зрозумівши, що інших варіантів залишитися живим нема, притих. І тільки його слабкий стогін, коли БМП робила крутий маневр, нагадував про те, що кожна хвилина може стати вирішальною.

Зрозумівши, що ворог простріляє вже далі від їхнього місцезнаходження, але все ж таки сподівається поцілити в них, командир машини наказав відновити рух.

БМП знову на повній швидкості полетіла в напрямку безпечної позиції. Тільки доїхавши до своїх, усі зрозуміли, що вдача в той день була на їхньому боці.

До Революції Гідності й подій у Криму Антон К. працював вчителем фізики і здобував другу, філологічну, освіту. Свій бойовий шлях розпочав з батальйону «Січ» у 2014 році.

— Був стрільцем у добробаті, але завжди хотів стати медиком, як мої батьки, — говорить Антон, — тому, коли умовою чотиримісячних курсів за стандартами НАТО було підписання контракту, одразу погодився, щоб працювати медиком і бути на передовій.

Після навчання Антон потрапив до 72-ї бригади. У медслужбі, крім нього, працювали ще дві дівчини. Звісно, Антон як чоловік намагався виконувати найважчу роботу, у всьому допомагав у повсякденній роботі. Коли чув, що якийсь виїзд небезпечний — завжди намагався виїхати сам.

На жаль, війна стала на заваді Антону здобути другу освіту, тому, коли видається вільна хвилинка, продовжує вдосконалювати іноземні мови. Японська, англійська, німецька, португальська — ними він володіє вільно. Коли закінчиться війна, мріє працювати у дипломатичній сфері, і реалізувати це він планує саме як військовий.

Дмитро ЗАВТОНОВ

РІДНІ ДІЗНАЛИСЯ, ЩО ВОЛОДИМИР НА ФРОНТІ, ТІЛЬКИ ПІСЛЯ ЙОГО ПОРАНЕННЯ

Володимир Середістов

Старший солдат Володимир Середістов признається, що, коли проходив курси тактичної медицини, і гадки не мав, що це допоможе врятувати життя. І не тільки собі, а й пораненим побратимам. У березні під Щастям хлопець зазнав складної контузії, не міг устояти на ногах, нічого не чув, проте це не завадило йому допомагати товаришам

— То було справжнє пекло. Голова гула, слух зник, але хлопців рятувати потрібно! — ділиться спогадами Володимир. — Зрозумів, що спілкуватись можна й мовою жестів. Пам'ятаю, як перев'язував пораненого, а поруч зривалися снаряди. Утекти було нікуди.

Ситуація ускладнювалась тим, що встояти на ногах Володимир не міг. Щойно він підводився, як одразу падав.

— Дивлюсь, якась вирва попереду. Відтягнув туди побратима, прикрив своїм бронежилетом і продовжив перев'язувати. Поранення в нього були складними: травмовано і руку, і голову, але в мене все вийшло. У такі миті раптом пригадуються колись здобуті знання.

Побачив поруч товариша, який міг більш-менш рухатися. Дав йому ліхтарика, кажу: «Повзи далі, гукай, можливо, ще комусь потрібна допомога. Коли хтось не може йти, тягни його сюди».

— Ось так, у радіусі трьохсот метрів нам удалося знайти ще кількох бійців і надати їм допомогу. Віддав свій джгут водієві, який не міг зупинити кров побратимові. Я не є надто набожною людиною, та коли ми відправили в шпиталь перший автомобіль із пораненими, сіли з хлопцями, запхали в землю ліхтарика, узялися за руки й почали молитися. Просили про те, аби товариші вижили, бо в деяких із них шанси на життя були примарними.

Та й дорога до бази виявилась непростою. Водій-механік витискував зі старенької МТЛБ все, на що вона здатна. Володимир розповідає, що дорогою виймав осколки з тіла ще одного побратима.

— Доводилось одночасно утримувати сектор і надавати допомогу товаришам. Коли ж доїхали до бази й передав хлопців у руки медиків, мов камінь із душі впав.

Тільки після того, як хлопець дістав поранення, його рідні дізналися, що він був на фронті. Вони були категорично проти відрядження, адже в цій самій механізованій бригаді нещодавно загинув рідний дядько хлопця.

Олександр ОЛЕХНОВИЧ

ВОНИ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНУ!

У травні 2015-го Володимир демобілізувався. Трохи більше місяця відпочив удома… і знову пішов у військкомат. «Поки триває війна, моє місце тут», — стверджує чоловік

— Якщо Бог у мої літа дає мені силу й здоров'я, значить, я не повинен марнувати їх даремно, відсиджуючись у тилу, — каже 56-річний житель Івано-Франківська Анатолій

Віталій на війні з травня 2014-го. Географія «його війни» — Волноваха, Рибінськ, Амвросіївка, Савур-Могила, Авдіївка… За цей час від номера обслуги він дійшов до командира САУ 2С1 «Гвоздика»

Руслан міг на Донбас і не їхати. Перенесена операція та висновок лікарів надавали йому таке право.
— Але на угоду із власним сумлінням я не пішов, адже треба комусь захищати Батьківщину, — каже сержант

24-річного контрактника Івана могла бачити вся Україна. Він був у складі прапороносної групи 72-ї бригади під час військового параду на честь 26-ї річниці незалежності України. Утім уродженець Білої Церкви — насамперед управний та вмілий боєць

— Мені 31. Я прийшов у військо по мобілізації та залишився на контракт. Раніше вони нам говорили, що ми брати, а потім почали стріляти. Я тут заради мирного неба для своїх дітей

22-річну одеситку Катерину побратими ніжно називають «укропочка». Із серпня 2017 року вона на передовій. Заочно навчається в Одеському університеті внутрішніх справ

В руках Олега кулемет Калашникова виглядає, наче бандура. Він його справжній бойовий товариш. У 2014-му допоміг вижити поблизу Луганської ТЕС. Бій був дуже важким. Після кількох годин протистояння під ногами Олега лежало більше 500 гільз

Олексій з Рубіжного. Коли на Луганщині підняли голову сепаратисти, він, всупереч волі батьків, встав на захист правди і Батьківщини. Скоро вже майже два роки, як його сім'я — рідна рота

«ГАЗОВІ ТЕРОРИСТИ», АБО «ТРУБОПРОВІДНА» ВИСТАВА КРЕМЛЯ

КРЕМЛІВСЬКИЙ РЕЖИМ ПРОДОВЖУЄ МУСОЛИТИ ТЕМУ «УКРАЇНСЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ У КРИМУ», ЯКУ ВІН САМ І ПРИДУМАВ

Російські ЗМІ почали видавати в ефір інформаційні повідомлення про те, що «у Криму українські диверсанти підірвали газопровід та опори ЛЕП»

На півострові розгортається черговий етап вистави під загальною назвою «Пригоди українських диверсантів у Криму». У ніч із 31 жовтня на 1 листопада окупанти раптово перекрили тимчасовий адміністративний кордон між півостровом та материковою Україною, припинивши пропуск людей і транспортних засобів через всі три контрольні пункти пропуску — «Чонгар», «Каланчак» і «Чаплинку». Пояснення для громадян, які протягом усієї ночі мерзли просто неба (відновлення роботи пропускних пунктів відбулося лише об 11-й годині ранку), з боку окупаційної влади також не відзначалось особливим креативом або винахідливістю: нібито зламалася «база даних»

Насправді, за словами кримчан, «…окупанти запровадили особливий режим, шукають українських диверсантів, які нібито вчинили чергову терористичну атаку». Дійсно, уже наступного ранку російські ЗМІ, як за командою, почали видавати в ефір інформаційні повідомлення про те, що «у Криму українські диверсанти підірвали газопровід та опори ЛЕП». І навіть відбулися цілком конкретні дії з боку окупантів щодо ловитви «підступних українських диверсантів». Наприклад, на Ангарському перевалі окупанти розпочали фільтраційні заходи, з тотальною перевіркою документів у всіх водіїв та пасажирів транспортних засобів, які рухалися через перевал. Своєю чергою у Ялті та Алушті на вулицях з'явились російські поліцейські та військовики у повному екіпіруванні й стали перевіряти міський транспорт (тролейбуси, автобуси, маршрутні таксі). У Партеніті російські військовики оточили з використанням бронетехніки один із санаторіїв і розпочали його тотальну перевірку на предмет виявлення «українських диверсантів». Такій процедурі було піддано іще низку санаторіїв у Ялті та Алушті. Озброєні російські військовики з'явились також у сімферопольському аеропорту та на Керченській переправі, де вони розпочали патрулювання цих об'єктів і прилеглої до них території. А на дороги Південного берега Криму (ПБК) вийшла легка бронетехніка.

Ситуацію «прояснив» Національний антитерористичний комітет Росії, який розмістив інформацію про «пошкодження зразу в двох місцях» газогону на ПБК (один — у районі Алушти, інший — поблизу селища Запрудного) та про «падіння опори ЛЕП». Унаслідок всього цього без газу й світла залишилися кілька тисяч абонентів газових та електричних мереж на ПБК. І хоча винуватцями згаданих подій цей комітет не назвав саме «українських диверсантів», супроводив він свою інформацію багатозначним коментарем: «Під час огляду місця події фахівці виявили зовнішнє пошкодження лінії газопроводу за допомогою саморобного вибухового пристрою…»

Тож неважко здогадатися, кого в кінцевому рахунку звинуватили окупанти у виведенні з ладу газогону та ліній електропередачі на півострові. Звісно, це чергова «українська ДРГ», яка щосили прагне напакостити жителям півострова й робить «чергову спробу влаштувати блокаду Криму». І нібито саме її ловили окупанти на ПБК, у Сімферополі, Керчі та на перешийках.

Агресорові дуже вигідно виставити Україну як країну терористів і диверсантів. У такому разі реакція світової спільноти може схилитися на його бік і нарешті такі ненависні санкції буде скасовано чи принаймні послаблено…

Передбачити саме такий «розвиток подій» було неважко. І справді, не марсіяни ж прилітають у Крим і підривають газогін. Тут явно простежується «рука київської хунти». Саме в такому ключі зранку 1 листопада виступила переважна більшість російських ЗМІ… «Україна знову засилає на півострів своїх диверсантів-терористів». Такою «новиною», наприклад, потішили російську аудиторію такі провідні пропагандистські рупори Кремля, як сайт «Рамблер-ру», телеканали «Росія» та «Лайф-ру». Прикметно, що водночас вони посилаються на такі собі «неназвані джерела у ФСБ Криму» (або, іншими словами, «одна баба сказала»).

Уся фейковість і незграбність цих повідомлень стає очевидною, якщо бодай трохи вникнути у суть справи й спробувати зрозуміти, кому насправді потрібні ці «теракти» й кому вони вигідні.

Українську владу до таких не віднесеш. Адже в протистоянні з агресором, який анексував півострів і розв'язав війну на Донбасі, вона явно розраховує на широку та потужну підтримку міжнародної спільноти як один із вагомих інструментів його стримування, через відверту військову перевагу агресора. А в цих колах, м'яко кажучи, не вітають методи терористичної війни, нехай навіть проти агресора. Адже в такому випадку страждає переважно мирне населення.

А от самому агресорові дуже вигідно виставити Україну як країну терористів і диверсантів. У такому разі реакція світової спільноти може схилитися на його бік і нарешті такі ненависні санкції буде скасовано чи принаймні послаблено…

Є ще кілька факторів, які свідчать явно не на користь Кремля у всій цій історії з «українськими терористами-диверсантами». Наприклад, хоч як стараються окупанти зі своїми різноманітними «енергохвостами», брак електроенергії на півострові, попри гучні заяви самого «сонцесяйного» пана Путіна, намальованого на кожному другому стовпі в Криму, і цієї зими буде суворою реальністю. Це вже визнав і глава окупаційної адміністрації півострова пан Аксьонов (за його розрахунками, дефіцит електроенергії становитиме до 200–300 мегават). І хоча відповідно до заяв такого собі «міністра палива та енергетики Криму» пана Вадима Бєлика цей дефіцит насправді становитиме «всього» 120 мегават, суті це не змінює: світло в Криму як вимикали раніше, так і цієї зими вимикатимуть (у Крименерго вже повідомили, що "графік вимикань для комерційного сектору» вже готовий, хоча гадаємо, що одним «комерційним сектором» справа явно не закінчиться). Із газом також є певні проблеми.

У цьому сенсі «українські диверсанти» — дуже зручний спосіб пояснити населенню анексованого півострова всі проблеми сьогодення та завтрашні (адже вони невипадково «підривають» і «пиляють ножівками» саме об'єкти енергетичної інфраструктури Криму).

А ще з допомогою «українських диверсантів» дуже зручно підтримувати місцеве населення «в тонусі», лякаючи його різноманітними «правосеками», «Айдарами» та іншими, які в уяві місцевого населення через російську пропаганду є справжніми кровожерливими монстрами.

Або можна під цим приводом улаштувати новий «37-й рік» для всіх не згодних з анексією, арештувати кілька кримськотатарських активістів чи принаймні звинуватити когось в «екстремізмі». Як це сталося з режисером Олегом Сенцовим, якого ФСБ звинуватило в «підготовці теракту на території Криму». До речі, згідно з даними Громадської палати РФ, Крим «увійшов» до списку регіонів Росії, де найчастіше фіксують «активність вербувальників терористичних організацій». Це ж не просто так, не випадково… збіглося.

Костянтин МАШОВЕЦЬ

РОСІЯ ЗАБЛОКУВАЛА В ООН НЕЗРУЧНЕ ДЛЯ НЕЇ РОЗСЛІДУВАННЯ

Кремлівські вожді знову відкинули заклик США не блокувати в ООН міжнародне розслідування щодо застосування хімічної зброї в Сирії. Про це міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров заявив у телефонній розмові з Державним секретарем США Рексом Тіллерсоном кілька днів тому.

Нагадаємо, наприкінці минулого місяця доповідь відповідних експертних груп ООН та Організації із заборони хімічної зброї (ОЗХЗ), які розслідували інциденти в Хан-Шейхуні (провінція Ідліб, Сирія) 4 квітня 2017 року та в Умм-Хошеа 15–16 вересня 2016 року, було представлено в Раді Безпеки ООН.

Було встановлено, що в першому випадку «влада Сирійської Арабської Республіки (тобто нині — режим Башара Асада, союзника Кремля) відповідальна за використання зарину», а в другому — що «Ісламська держава відповідальна за використання сірчистого іприту». Тож немає нічого дивного в тому, що постійне представництво Росії при ООН усіляко розкритикувало цю спільну доповідь експертних груп, назвавши її дилетантською та аматорською.

Звісно, потім Росія наклала вето в Раді Безпеки ООН під час голосування за продовження мандата місії, яка розслідує застосування хімічної зброї в Сирії. Китай під час голосування утримався, тоді як Болівія приєдналася до Росії, проголосувавши «ні». Загалом одинадцять країн з-поміж постійних і тимчасових членів Ради Безпеки підтримали текст документа про продовження місії «Загальний механізм розслідування» в Сирії.

Нещодавня телефонна розмова Рекса Тіллерсона з його кремлівським візаві була ще однією спробою США розблокувати процес розслідування. Однак позиція Кремля із цього питання залишилася непохитною: пан Лавров категорично заявив, що неприпустимо політизувати діяльність Спільного механізму ООН та Організації із заборони хімічної зброї щодо розслідування хімічних атак у Сирії.

Воно й не дивно, що Кремль не хоче «політизувати» розслідування цих злочинів проти людства з боку його поплічника, вуха якого стирчать за смертю більш як 80 мирних жителів унаслідок хімічної атаки його військ. Тим більше, що в США впевнені: влада Росії знала про намір сирійських урядових військ здійснити хімічну атаку в провінції Ідліб.

У такому разі непохитність і роздратування Кремля із цього приводу цілком зрозумілі. Якщо таке розслідування буде продовжено, то самими телефонними перемовинами для Кремля справа може не закінчитися. Принаймні сирійська авіабаза Шайрат, де, власне, і зберігали та готували до застосування сирійську хімічну зброю, дуже «близько познайомилася» з американськими крилатими ракетами «Томагавк»…

Інф. «НА»

НА МИКОЛАЇВЩИНІ ТРИВАЄ БУДІВНИЦТВО ВІЙСЬКОВОГО МІСТЕЧКА

ЗА СВІТОВИМИ СТАНДАРТАМИ

НИНІ У ВІЙСЬКУ АКТИВНО РОЗБУДОВУЮТЬ ОБ'ЄКТИ НАВЧАЛЬНО-ПОЛЬОВОЇ БАЗИ. ПОТОЧНОГО РОКУ ЗГІДНО З РІШЕННЯМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ТА КЕРІВНИЦТВА ОБОРОННОГО ВІДОМСТВА НА ПОЛІГОНАХ СТВОРЕНО КІЛЬКА НОВИХ ОБ'ЄКТІВ, ЩО ВІДПОВІДАЮТЬ СУЧАСНИМ ВИМОГАМ, ТАКОЖ І СТАНДАРТАМ НАТО. НЕВДОВЗІ ОДИН ІЗ НАЙБІЛЬШИХ У ЄВРОПІ ШИРОКОЛАНІВСЬКИЙ ПОЛІГОН СТАНЕ СУЧАСНИМ ЦІЛІСНИМ НАВЧАЛЬНИМ КОМПЛЕКСОМ

Будівництво військового містечка на Миколаївщині розпочалося в грудні 2016 року. На місці майбутнього табірного містечка, площа якого майже 36 га, триває будівництво 11 казарм, їдальні, розрахованої на обслуговування 2500 осіб, об'єктів інженерного забезпечення, очисних споруд, станції водоочищення, котельні

За словами начальника відділу капітального будівництва військових об'єктів управління будівництва, реконструкції та капітального ремонту військових об'єктів Головного квартирно-експлуатаційного управління Збройних Сил України полковника Дмитра Парфьонова, нині з використанням сучасних світових будівельних технологій завершується встановлення металевих каркасів, а також обладнання інжеренерних мереж, замовлене обладнання для котельні. Триває обшивка корпусів сендвіч-панелями, які мають добру теплоізоляцію та вогнестійкість. За проектом казарму розраховано для розміщення двох рот, вона матиме спальне приміщення, туалети-умивальники, душові, прально-сушильне приміщення й кімнату відпочинку особового складу.

Із використанням сучасних технологій швидкого будівництва військових містечок в країнах НАТО наприкінці 2017 року в Миколаївському гарнізоні заплановано спорудити вісім двоповерхових каркасних гуртожитків для сімей військовослужбовців

— Об'єкт заплановано до здачі в першому півріччі наступного року. Він є першим за своїм аналогом в Україні. Крім того, у майбутньому це віськове містечко матиме змогу розширюватися, — підкреслив офіцер.

Своєю чергою, начальник квартирно-експлуатаційного відділу м. Миколаєва підполковник Олександр Марцоха зазначив, що із використанням сучасних технологій швидкого будівництва військових містечок в країнах НАТО наприкінці 2017 року в Миколаївському гарнізоні заплановано спорудити вісім двоповерхових каркасних гуртожитків для сімей військовослужбовців. І це один із дієвих шляхів розв'язання давньої болючої для наших військовослужбовців проблеми забезпечення житлом.

Сергій ДАНИЛЕНКО

На 235-му міжвидовому Центрі підготовки військових частин та підрозділів Збройних Сил України кипить робота — триває будівництво сучасного табірного містечка за європейськими стандартами

Естафету випробувань приймає Мі-8 МСБ

УКРАЇНСЬКІ ВЕРТОЛЬОТИ «ПРИМІРЯЮТЬ» НОВЕ ОЗБРОЄННЯ

НЕЩОДАВНО ВІДБУВСЯ ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП ДОСЛІДНИХ ВИПРОБУВАНЬ ГЕЛІКОПТЕРІВ МІ-2 МСБ ТА МІ-8 МСБ, ОСНАЩЕНИХ КОМПЛЕКСАМИ НЕКЕРОВАНИХ РАКЕТ

Щоб перетворити старий радянський Мі-2 на абсолютно іншу машину, запорізькому КБ ПАТ «Мотор Січ» потрібні були роки наполегливої праці. Тепер два вертольоти схожі лише зовні.

Від старого Мі-2 залишилася тільки частина корпусу. Мі-2 МСБ на 50% зроблено з композитних матеріалів. На ньому встановлено два сучасні вітчизняні двигуни АІ450М потужністю 465 к. с., новий бортовий пристрій реєстрації польотних даних, авіоніка та багато чого іншого. Завдяки цьому суттєво поліпшились його льотно-технічні характеристики: швидкість, вантажопідйомність, паливна економічність, рівень шуму тощо. Якщо дальність польоту Мі-2 становила 520–580 км, швидкість — 200 км/год.,, а вантажопідйомність — 700 кг, то новий Мі-2 МСБ здатний долати до 1000 км, літати зі швидкістю до 250 км/год. й перевозити 1100 кг вантажів. Але головна фішка новинки — потужне ракетне озброєння, що значно розширює спектр його застосування в Збройних Силах.

Підготовка Мі-2 МСБ до бойових пусків

За останні три роки українська військова авіація суттєво наростила свій потенціал. Побільшало підготовлених пілотів, справної техніки та нового озброєння. Сподіваюсь, що така тенденція збережеться

— Сьогодні можна констатувати, що практичну частину випробувань гелікоптера Мі-2 МСБ, оснащеного некерованими ракетами типу С-8, успішно завершено, — розповідає заступник головного конструктора ПАТ «Мотор Січ» Леонід Пирогов. — На фінальній стадії — випробування гелікоптера Мі-8 МСБ з блоками Б13 для стрільби некерованими авіаційними ракетами (НАР) типу С-13. Попередні висновки представників Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України позитивні: техніка працює штатно, заявлені характеристики підтверджено, зауважень до роботи систем немає. Тож чекаємо на остаточні результати.

Як зазначив Леонід Олексійович, застосування НАР із гелікоптерів Мі-2 в Україні виконано вперше. Це стало можливим завдяки кардинальній модернізації вертольота від запорізьких науковців і конструкторів. Щоправда, деякі експерти скептично ставилися до реалізації такої ідеї, адже пуски ракет типу С-8 для цього вертольота — надто велике навантаження, на яке вертоліт не розраховано.

— Справді, такі сумніви були в багатьох, — зізнається він. — До того ж як із російського боку, так і з боку декого з українських фахівців, зокрема військових. Утім ми вже звикли до того, що росіяни традиційно скептично ставляться до всього, над чим працюють українські розробники. А от для вітчизняних експертів з-поміж песимістів сьогоднішні результати стали приємною несподіванкою. Загалом за час випробувань було виконано чимало пусків. Як бачимо, балки, які ми розробили, успішно витримали всі навантаження, як, власне, і сам гелікоптер.

> *Застосування некерованих авіаційних ракет (НАР) з гелікоптерів Мі-2 в Україні виконано вперше*

Чому ж саме на Мі-2 звернули свою увагу на ПАТ «Мотор Січ»? За словами Леоніда Пирогова, причин багато:

— Це один із наймасовіших вертольотів у світі. Їх випущено майже 5,5 тис. одиниць. Кілька сотень їх є й в Україні. Мі-2 — чудова машина для навчання курсантів, а також для підготовки пілотів. Попри свої невеликі розміри, він є цілком «дорослим» гелікоптером. Тут усе як на великих машинах, тому ж Мі-8 чи, скажімо, велетні Мі-26. Ось тільки навчання на ньому в рази дешевше, аніж на Мі-8. До того ж це невибаглива техніка неангарного зберігання, яка може стояти просто неба протягом усього року. Та й коштує наш Мі-2 МСБ в рази менше, якщо порівнювати його із західними аналогами, ціна на які сягає 30–40 млн доларів.

«Навісити» на Мі-2 МСБ нові ракети конструктори ПАТ «Мотор Січ» змогли завдяки низці власних розробок. Серед них — комплект носійних ферм балкових тримачів, блоки Б8В8МСБ, кожен на вісім некерованих авіаційних ракет типу С-8, пусковий пристрій, здатний виконувати стрільбу в режимах по дві, чотири й вісім ракет одночасно. Додатково в кабіні встановлено авіаційний приціл. Та якщо на недавніх випробуваннях гелікоптер було озброєно лише некерованими авіаційними ракетами, то в перспективі розробники планують установити на нього два великокаліберні кулемети, а також інше сучасне (зокрема й кероване) ракетне озброєння, зробивши багатоцільовий Мі-2 МСБ ще універсальнішим.

— Іще один вертоліт, який заслуговує на увагу, це Мі-8 МСБ, — змінює тему заступник генерального конструктора. — Зараз він так само завершив черговий етап випробувань, виконавши пуски некерованою авіаційною ракетою С-13 з калібром 122 мм. Раніше ракети цього класу в Україні не застосовували ані з літаків, ані, тим паче, з вертольотів. Це досить потужне озброєння, яке суттєво підвищить рівень обороноздатності нашої держави.

На завершення розмови Леонід Олексійович Пирогов спростував деякі висловлювання так званих російських експертів щодо занепаду української авіаційної промисловості й одного з її ключових підприємств — ПАТ «Мотор Січ» після розриву відносин із підприємствами з РФ.

— Справді, за останні кілька років співпрацю з РФ було згорнуто, відповідно дещо зменшився й ринок збуту нашої продукції. Ми постачаємо свою продукцію в 130 країн світу. І тут мало що змінилося. Тож із втратою російських замовників ПАТ «Мотор Січ» не зазнало суттєвих збитків. А з приводу загнивання… Протягом більше як 20 років після розпаду СРСР росіяни купляли наші двигуни й за цей час так і не спромоглися розробити їм заміну та налагодити виробництво в себе.

Андрій ЯЦИК

ВІАЗ МОДЕРНІЗУЄ МІ-2 ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА

У заводському цеху ВіАЗу

У Вінниці розпочали капітальний ремонт вертольотів Мі-2 та їхню модернізацію до рівня Мі-2МСБ. Невдовзі нові машини надійдуть у військові частини Збройних Сил України та інші силові структури. Вінницьким Мі-2МСБ також зацікавились українські та закордонні бізнесмени.

— Над «реанімацією» вертольота працює весь колектив заводу, — розповідає директор ВіАЗу Микола Трикозюк. — На сьогодні наші спеціалісти доопрацьовують фюзеляж, виготовляють новий капот, ремонтують і модернізують деякі системи та агрегати літального апарата.

Більшість запчастин для Мі-2МСБ постачають українські підприємства. За останні роки вітчизняна «оборонка» освоїла сотні сучасних приладів, які вже встановлюють на бойовій техніці Збройних Сил. Зокрема, це сучасні навігаційні системи, авіоніка, бортові пристрої реєстрації польотних даних із набором давачів і модулів.

Нині Вінницький авіаційний завод готує до передачі ЗС України два вертольоти Мі-2 МСБ.

Віктор ГЕДЗ

КУЛЯ, ЯКА МОЖЕ ЗУПИНИТИ БРОНЕТРАНСПОРТЕР

ПІД ЧАС ВИПРОБУВАНЬ КУЛЯ «СТІЛЕТТО» 7,62х54 R МАСОЮ 13 г НАСКРІЗЬ ПРОБИЛА БРОНЕЛИСТ ЗАВТОВШКИ 20,5 мм. САМЕ ТАКІ ЗАХИСНІ ЕЛЕМЕНТИ ЗАСТОСОВУЮТЬ У БРОНЮВАННІ ПЕРЕДНЬОЇ ЧАСТИНИ СУЧАСНОЇ ЛЕГКОБРОНЬОВАНОЇ ТЕХНІКИ

Під час випробування нових боєприпасів для українського війська

Надію на те, що наше військо отримає боєприпаси власного виробництва, також і потужніші за російські 7Н37, дає те, що Президент України ввів у дію рішення РНБО щодо пропозицій до Держбюджету України на 2018 рік, якими передбачено фінансування Державної цільової програми створення та освоєння виробництва боєприпасів і продуктів спеціальної хімії на період до 2021 року

Коли йдеться про набої до стрілецької зброї, то їх сприймають як дещо додаткове, без чого зброя не зброя. Насправді це зовсім не так. Саме потужність і балістичні характеристики щойно сконструйованого новітнього патрона: початкова швидкість кулі, її маса, зупинна дія, ступінь бронепробиття й траєкторія польоту — у підсумку визначають, чи бути зброї, для якої його призначено, пістолетом, карабіном, гвинтівкою або кулеметом. Зброю завжди виготовляють під патрон, а не навпаки

За класифікатором забезпечення НАТО (NATO Supply Classification Group), до стрілецьких боєприпасів відносять боєприпаси та їхні складники до 30 мм калібру включно.

Залежно від потужності та балістичних характеристик патрони поділяють на пістолетні й револьверні, проміжні, гвинтівково-кулеметні, великокаліберні, для гладкоствольної зброї. Бойовий патрон для стрілецької зброї має чотири елементи: кулю, пороховий заряд, капсуль і гільзу. Металева гільза (патрон для нарізної зброї) оберігає кулю та заряд від зовнішнього впливу, запобігає прориву порохових газів через патронник. Головним елементом патрона є куля, конструкція, форма й маса якої залежать від завдань, які їй належить виконати. У патроні одного типу можна використати різні кулі. Наприклад, радянський патрон 7,62х39 споряджено бойовими кулями шести видів: звичайною зі сталевим осердям, бронебійною, трасувальною, бронебійно-запалювальною, запалювальною, а також зі зменшеною швидкістю. Цікаво, що прийнятий на озброєння 1949 року в СРСР автомат Калашникова розробляли саме під патрон 7,62х39. Порох у гільзі підпалює миттєво займистий склад від різкого удару. Вибухова суміш у патронах центрального займання міститься в капсулі, який уставлено в отвір, розташований у дні гільзи.

Головними характеристиками патрона є калібр і довжина гільзи. Калібром нарізної вогнепальної зброї називається відстань між полями нарізу, гладкоствольної зброї — внутрішній діаметр каналу ствола. Постійна міжнародна комісія з випробування ручної вогнепальної зброї розробила номенклатуру позначень патронів, яка включає в себе виміряний у міліметрах калібр, довжину гільзи й тип закраїни. Наприклад, позначення 7,62х54 R означає патрон калібру 7,62 мм із гільзою завдовжки 54 мм із закраїною, яка виступає (Rimmed). Тож запис 6,35х15 SR означає: патрон калібру 6,35 мм із гільзою завдовжки 15 мм, із кільцевою проточкою й закраїною, яка частково виступає (Semi Rimmed). Також до числового позначення іноді додають назви типів зброї або їхні абревіатури: 9х18 ПМ, 12,7х108 ДШК. Таку систему позначень патронів застосовують у країнах, де калібри вимірюють у міліметрах. А в США для цього застосовують соті частки дюйма, у Великобританії — тисячні частки дюйма. Наприклад, калібр 0.45 дюйма (1 дюйм=25,4 мм) у США позначатимуть — «.45», а у Великобританії — «.450», де «нуль» перед крапкою не ставлять. У розмові вживають словосполучення «45-й калібр», «450-й калібр».

Незважаючи на зовнішню простоту, патрон — це дуже складний виріб, виготовлення якого передбачає здійснення складних технологічних операцій на спеціалізованому патронному заводі. По всьому світу розробники спільно з науковими установами створюють нові типи патронів, удосконалюють їхні тактико-технічні характеристики. Особливо щодо поліпшення їхньої здатності уражати сучасні засоби індивідуального захисту вояків та легкоброньовану військову техніку.

Четвертий рік на Сході нашої країни тривають бойові дії. Унаслідок російської агресії втрачено єдиний патронний завод у Луганську. Підрозділи української армії, які воюють зброєю радянського виробництва, використовують патрони калібрів 5,45/7,62/12,7 мм, вироблені в СРСР переважно у 80-х роках минулого століття, які ще залишилися на складах. Натомість за останнє десятиліття в боєприпасів, якими озброєно підрозділи Збройних сил РФ, суттєво зросла бронепробивна здатність. Навіть стандартні набої 7Н6 (зразка 1974 року) для АК-74 наразі випускають у Росії тільки з термозміцненим осердям (7Н24). Така куля має більшу силу порівняно з кулею зі звичайним сталевим осердям. Останнім часом полігоном для випробування новітнього російського озброєння став український Донбас. В арсеналі російської армії значно збільшилася питома вага бронебійних куль. На жаль, маю констатувати, що навіть бронежилет із найвищим рівнем захисту не захищає від новітньої російської кулі 7Н37 для снайперської гвинтівки СВД. Ці боєприпаси мають твердосплавне осердя на основі карбіду вольфраму та, за оцінкою фахівців, перевищують за силою звичайні бронебійні боєприпаси аналогічного калібру майже вдвічі. Тож вітчизняним військовим науковцям і конструкторам засобів індивідуального бронезахисту є над чим поламати голову.

З огляду на вищевикладене стає очевидним, наскільки актуальним для нас є питання будівництва вітчизняного патронного заводу. Оптимізму додає те, що Президент України нещодавно ввів у дію рішення РНБО щодо пропозицій до Держбюджету України на 2018 рік із забезпечення національної безпеки і оборони України, якими передбачено фінансування наступного року Державної цільової програми створення та освоєння виробництва боєприпасів і продуктів спеціальної хімії на період до 2021 року. Це дає надію, що наше військо отримає боєприпаси власного виробництва, також і потужніші за російські 7Н37. Адже такими, на думку фахівців, є боєприпаси, які запропонувала оборонному відомству приватна компанія «Стілетто Україна» (Stiletto Systems Ltd). Наприклад, під час випробувань куля «Стілетто» із вольфрамовим осердям 7,62х54 R масою 13 г здійснила наскрізне пробиття бронелиста завтовшки 20,5 мм на відстані 220 м, тоді як бронебійно-запалювальна куля Б-32 калібру 7,62х54 радянського виробництва його не пробила. До речі, саме такі захисні елементи застосовують у бронюванні передньої частини сучасної легкоброньованої техніки. Коментуючи результати тестувань, начальник відділу захищеності та живучості озброєння та військової техніки Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки ЗС України полковник Олександр Чернозубенко зазначив: «Ці новітні боєприпаси дають змогу уражати техніку, яка стоїть на озброєнні багатьох країн світу, зокрема, радянського та російського виробництва. Якщо у нас будуть кулі з такими балістичними характеристиками, ми зможемо уражати бронетехніку противника зі стовідсотковою ймовірністю».

Андрій ЛИСЕНКО

ДОВІДКА «НА»

Коли в нетаємному листуванні йдеться про боєприпаси, які приймали на озброєння ще за часів СРСР або розробляли вже в Росії, то нерідко можна натрапити на їх цифрово-буквене позначення. Це так званий індекс ГРАУ, 1938 року запроваджений для позначення озброєння Головним артилерійським управлінням (ГАУ, пізніше переформованим у ГРАУ).

Існують два основні принципи побудови індексів: такий, що застосовували до кінця 1950-х років, і той, що діє з 1960 року і дотепер.

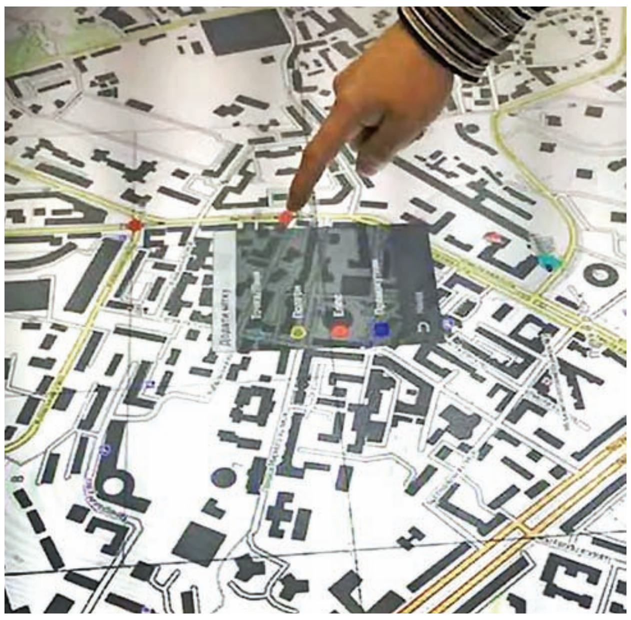
Наприклад, спочатку індекс зразка мав такий вигляд: 57-БЗ-323, де перші дві цифри означали відділ ГАУ, до відання якого належав зразок (у цьому прикладі відділ 57 опікувався піхотними боєприпасами), букви відповідали типу зразка озброєння (БЗ — бронебійно-запалювальні), а тризначний номер у кінці індексу вказував на конкретний зразок (у відділі 57 номер 323 мали боєприпаси до гвинтівки СВД).

1960 року ГАУ стало Головним ракетно-артилерійським управлінням (ГРАУ), яке запровадило новий принцип індексації. Приміром, дві перші цифри, що означали відділ ГАУ, замінено на одну (відділ, який опікувався піхотними боєприпасами, дістав номер 7).

Із часом у зв'язку з появою нової техніки, передусім ракетної, і введенням у склад ГРАУ нових відділів система позначень періодично уточнювалася. Так, новітні російські бронебійні кулі до снайперських гвинтівок СВД, які агресор випробовує на Донбасі, наразі мають індекс 7Н37.

Ліцензії на геоінформаційне програмне забезпечення уряд США передав центру аеророзвідки

Інтерактивні карти оновлюються щоденно

НАЙСУЧАСНІШУ В СВІТІ ГЕОІНФОРМАЦІЙНУ ПЛАТФОРМУ

ВІДНЕДАВНА ВИКОРИСТОВУЄ УКРАЇНСЬКА АРМІЯ

Мільйон доларів… Саме стільки коштують ліцензії на геоінформаційне програмне забезпечення. Уряд США передав їх українському війську, а саме центру аеророзвідки, який було створено минулого року. Тому самому центру, представники якого перемогли на цьогорічних змаганнях IT-експертів НАТО.

Про те, що це за програмне забезпечення і чому аеророзвідники цінують подарунок, розповідає майор Ярослав Гончар, який очолює підрозділ.

— Ідеться про програмне забезпечення ArcGIS, яке в Збройних Силах України прийняте як базова платформа для геоінформаційних систем, — говорить офіцер. — Спробую пояснити простими словами. Приміром, є система ситуаційної обізнаності «Дельта», яку розробили програмісти нашого підрозділу. Але така система має працювати на відповідному «двигуні». Певною мірою його можна порівняти з операційною системою на комп'ютері. Які можливості воно дає? Передусім можна дуже швидко малювати важку геокартинку, яку користувачам необхідно рухати, повертати й масштабувати. Цей продукт дає можливість створювати карти з будь-чого — від супутникових знімків до вже наявної картографічної інформації. Більше того, дозволяє створювати картинку в об'ємному 3D-вимірі на основі інформації з обльотів безпілотників, що зараз ми вже успішно реалізовуємо на практиці. Також можна буде видавати інформацію іншим системам через спеціальний інтерфейс, що, до речі, дасть змогу правильно будувати маршрути для дронів. Аналогів цього програмного забезпечення зовсім небагато — два-три варіанти в світі. Але найбільш розвиненою й сучасною альтернативою є саме ArcGIS, яке і було нам передано.

Отримане програмне забезпечення від США дає можливість створювати карти з будь-чого — від супутникових знімків до вже наявної картографічної інформації. Більше того, дозволяє створювати картинку в об´ємному 3D-вимірі на основі інформації з обльотів безпілотників, що зараз вже успішно реалізовується на практиці

— Тобто зараз можна сказати, що найсучасніша в світі геоінформаційна платформа використовується українською армією? — перепитую офіцера.

— Саме так. Якщо дослідити, що таке ArcGIS, то це власне програмне забезпечення, яке колись розроблялося за замовленням Збройних сил США і тепер задовольняє потреби американської армії. Ми свій шлях автоматизації тільки розпочинаємо, і в цьому є перевага. Ми можемо обирати найкращі технології і вже на їхній базі проектувати якісні рішення. Також зазначу, що отримана кількість ліцензій забезпечить потреби не лише Збройних Сил України. Це програмне забезпечення може використовуватися Національною гвардією, Національним космічним агентством, Головним управлінням розвідки, РНБО, тобто усіма користувачами, у роботі яких може знадобитись електронна карта.

Ярослав Гончар пояснює, що отримані ліцензії вже повним ходом використовуються.

— Система «Дельта» і раніше працювала на програмному забезпеченні ArcGIS, проте увесь цей час воно надавалось нам у тимчасове користування. Використовувалось, так би мовити, на волонтерських засадах, за особистими домовленостями з американською компанією-власником продукту. А тепер — маємо власну ліцензію. Понад рік тому почали переговори з американською стороною, і ось зараз їхній результат конвертувався в конкретний продукт.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

ПОВІТРЯНІ СИЛИ ЗАВЕРШИЛИ КОНТРОЛЬНІ ЛЬОТНІ ТЕСТИ ЗЕНІТНИХ КЕРОВАНИХ РАКЕТ СЕРЕДНЬОЇ ДАЛЬНОСТІ

У рамках випробувань здійснено понад два десятки пусків із ЗРК «Бук-М1» та ЗРС типу «С-300». Умови, в яких діяли обслуги ЗРК, були максимально наближеними до бойових, а пуски відбувалися по реальних повітряних цілях — безпілотних літальних апаратах Ту-143 «Рейс»

У Командуванні Повітряних Сил стверджують, що ці випробування мали виняткове значення для забезпечення бойової готовності зенітних ракетних військ.

— За попередніми результатами, уже до кінця 2017 року буде ухвалено рішення стосовно продовження ресурсу для зенітних керованих ракет середньої дальності для ЗРК «Бук-М1», — розповів начальник зенітних ракетних військ Повітряних Сил ЗС України генерал-майор Дмитро Карпенко. — Це дасть змогу до завершення нинішнього року мати 100% ресурсних ракет до ЗРК «Бук-М1».

У рамках контрольних льотних випробувань також тестували ЗРС «С-300П», які пройшли ремонт на підприємствах вітчизняного ОПК. У Командуванні підкреслюють, що системи цього типу не виготовляють в Україні, тож донедавна з їхнім ремонтом виникали певні проблеми. Нині ж вітчизняна «оборонка» довела, що здатна успішно ремонтувати й цей тип озброєння ЗРВ.

Випробування відбувалося на тимчасовому майданчику поблизу населеного пункту Олександрівка, що на Херсонщині. Крім перевірки якості озброєння, випробування дали змогу бойовим обслугам підрозділів зенітних ракетних військ відпрацювати практичні завдання з бойовими пусками.

Поруч з обслугами ЗРВ Повітряних Сил бойові пуски виконували екіпажі ЗРК «Оса-АКМ» ППО Сухопутних військ. Під час відпрацювання бойових завдань вони здійснили два десятки пусків ракет.

Владислав ДЕМ'ЯНЕНКО

ВІДБУЛИСЬ УСПІШНІ ВИПРОБУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ БОЄПРИПАСІВ

За словами Секретаря Ради національної безпеки і оборони України Олександра Турчинова, перед українським оборонним комплексом було поставлено завдання налагодити виробництво боєприпасів. «Це дуже важлива тема для зміцнення обороноздатності країни, її актуальність значно зросла після того, як було знищено два наших потужних арсенали», — сказав він.

Секретар РНБО України розповів про успішні військові випробування боєприпасів українського виробництва. «Що дуже важливо — це найдефіцитніша група боєприпасів, а саме: 152-міліметрові снаряди, гранати (ВОГ) для АГС і 60-міліметрові міни для нових українських мінометів, які вже поставлено на озброєння Збройних Сил України», — сказав він і додав, що під час стрільб усі боєприпаси підтвердили задані бойові характеристики, повідомлено на сайті РНБО України.

Олександр Турчинов зазначив, що після проведення найближчим часом державних випробувань і прийняття на озброєння цих боєприпасів розпочнеться їхнє серійне виробництво.

Секретар РНБО України наголосив, що, коли розпочнеться серійне виробництво, «у наших військових на фронті вже не буде проблем ані з гранатами для АГС, ані з боєприпасами великого калібру, ані з мінами для мінометів».

МИСЛИВЦІ ЗА... ПІДВОДНИМИ ЧОВНАМИ

ЗВАЖАЮЧИ НА СУТТЄВЕ ПІДСИЛЕННЯ ЧОРНОМОРСЬКОГО ФЛОТУ РОСІЇ, ЗОКРЕМА НОВИМИ ПІДВОДНИМИ ЧОВНАМИ, УКРАЇНСЬКІ ВМС ПОТРЕБУЮТЬ ПІДСИЛЕННЯ ПРОТИЧОВНОВИМИ КОРАБЛЯМИ

Боєздатність корвета проекту 1124 М значно підвищиться, якщо на нього поставити ударну ракетну зброю

— Зважаючи на сьогоднішні виклики та загрози, для захисту країни з морського напрямку нам дуже потрібні протичовнові кораблі, адже ми знаємо, що Чорноморський флот Росії поповнився шістьма новими підводними човнами. Ми змушені вживати відповідних заходів. Упевнений, що наявність у складі українських ВМС протичовнових кораблів, зокрема «Вінниці», буде одним із суттєвих факторів, які стримуватимуть агресора. Я сподіваюсь, що корвет «Вінниця» ще послужить Україні, — зазначив командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Ігор Воронченко.

На думку начальника кафедри кораблеводіння та штурманського озброєння Інституту ВМС Національного університету «Одеська морська академія» капітана 1 рангу Миколи Корощенка, навіть якщо «Вінницю» відремонтують і поставлять у стрій та успішно завершать будівництво корвета «Володимир Великий», на жаль, цього все одно буде недостатньо для вирішення питання захисту національних інтересів України з морського напрямку. Бо для того щоб ефективно боротися з підводними човнами ЧФ РФ, потрібно мати у своєму розпорядженні принаймні сім-вісім протичовнових кораблів, таких, як «Володимир Великий» із сучасним протичовновим, артилерійським, ударним ракетним озброєнням, потужними засобами ППО та РЕБ тощо.

Ще одним можливим варіантом поповнення бойового складу вітчизняних ВМС протичовновими кораблями в середньотерміновій перспективі є будівництво корветів проекту 1124 М на суднобудівному підприємстві «Кузня на Рибальському». Між іншим, свого часу на цьому заводі побудували корвети «Тернопіль» і «Луцьк».

За словами представника «Кузні на Рибальському» Леоніда Бабака, відповідні технологічні потужності та, що найважливіше, досвід будівництва кораблів цього проекту завод уже має. Потрібно тільки державне замовлення й фінансовий ресурс.

Корвет проекту 1124 М доволі перспективний, адже дальність плавання корабля становить 2900 миль. На ньому передбачено можливість установлення сучасного протикорабельного ракетного комплексу. Це, своєю чергою, дасть змогу корвету знищувати цілі на відстані до 120 км

— 2006 року ми передали в ВМС України корвет «Тернопіль». Я був у складі заводської здавальної комісії, тому знаю всі головні переваги та особливості кораблів цього проекту. Він маневрений, розвиває пристойну швидкість — до 31 вузла. Його оснащено гідроакустичними станціями для пошуку підводних човнів, які давали змогу корабельним бойовим обслугам ефективно виконувати свою роботу. Збудувати сьогодні такий протичовновий корабель ми зможемо. Питання в іншому: яким озброєнням його потрібно обладнати, щоб корабель відповідав вимогам сучасного морського бою та мав перевагу над кораблями й підводними човнами противника.

Варто підкреслити, що корвет проекту 1124 М доволі перспективний, адже дальність плавання корабля під час економічного ходу за використання найбільшого запасу палива становить 2900 миль. Та головною його перевагою є те, що на ньому передбачено можливість установлення сучасного протикорабельного ракетного комплексу. Це, своєю чергою, дасть змогу корвету знищувати цілі на відстані до 120 км.

Віталій ПАНЧИШИН

320 СУДЕН-ПОРУШНИКІВ «ВІДВІДАЛИ» АНЕКСОВАНИЙ КРИМ

Здебільшого це судна під прапором РФ або перереєстровані в Росії після анексії кримські компанії. Також великий відсоток порушників — це судна, що ходять під так званими зручними прапорами, зокрема, Панами, Маршалових островів, Сирії та Ліберії, що вже перебувають під міжнародними санкціями, тому їм особливо нічого втрачати

— Лише у вересні поточного року було зафіксовано 85 заходів суден-порушників у порти окупованого Криму. З них 71 захід суден Російської Федерації, решта — під прапорами Танзанії, Того та Сьєра Леоне. Тобто порушники навіть не приховували своїх намірів і не вимикали систему AIS, адже бувають і такі, що не хочуть розголошувати факт відвідування окупованої території, бо їхні власники добре знають про наслідки такої діяльності, — повідомив тво начальника Контактного пункту ВМС ЗС України капітан 3 рангу Костянтин Висоцький.

Як зазначив офіцер, після того як санкції набули чинності, Туреччина закрила паромне сполучення з півостровом. І навіть така маленька країна, як Острови Кука, що входить до вільної асоціації Нової Зеландії, видала резолюцію щодо позбавлення свого прапора тих компаній, судна яких відвідають порти Криму.

Проте капітани вдаються до деяких хитрощів, аби обійти санкції. Наприклад, російське судно йде з Криму в Туреччину, капітан додає в систему кілька фіктивних російських портів, адже заборона діє лише на судна, що прямують із Криму.

Попри всі хитрощі капітанів та судновласників, покарання знаходить порушників. Реальних результатів успішної взаємодії чимало. Один з останніх — арешт наприкінці 2016 року судна Sky Moon, яке перевозило з Криму в Туреччину та Молдову брухт, кальциновану й технічну соду. Тоді капітан склав і видав умисно неправдивий офіційний документ — коносамент про нібито завантаження на судно вантажу в російському порту Темрюк.

Однак, щоб зрозуміти алгоритм клопіткої роботи та яким чином українські військові моряки дізнаються про такі судна-порушники, слід поринути в тонкощі діяльності офіцерів Контактного пункту.

Цей підрозділ було створено, щоб здійснювати моніторинг цивільного судноплавства в Чорноморському регіоні в рамках міжнародних морських операцій.

— На час виходу з Криму ми здійснювали обмін інформацією, беручи участь у двох міжнародних операціях. Зокрема це антитерористична операція НАТО «Активні зусилля» й турецька ініціатива «Чорноморська гармонія», — розповідає Костянтин Висоцький. — Як відомо, операцію «Активні зусилля» було згорнуто 2016 року, але в перспективі Україна планує долучитися до операції, яка прийшла їй на зміну, а саме — «Морський захисник».

Що стосується суден-порушників, то умови їх виявлення дещо змінилися порівняно з роками, коли тривала співпраця зі штабом операції «Активні зусилля». Тоді партнери з НАТО заздалегідь передавали інформацію стосовно підозрілих суден, які прямують протоками Босфор і Дарданелли в бік Чорного моря. Наразі українські військові моряки визначають самотужки ступінь підозрілості. Серед критеріїв для оцінювання є часта зміна прапора, власника, назви судна тощо.

Судно Sky Moon під час стоянки в окупованому Криму

Щоденно офіцери пункту збирають інформацію щодо суден, які проходять через чорноморські протоки й прямують до портів України та окупованого Криму. Зокрема використовують міжнародні платформи моніторингу цивільного судноплавства, які працюють на базі системи автоматичної ідентифікації суден (AIS), а також дані візуального спостереження. Крім того, за допомогою наявних ресурсів відбувається постійний контроль над гідротехнічними спорудами, що займаються незаконною виробничою діяльністю на шельфі анексованого півострова. На особливому контролі перебуває незаконний видобуток природного газу в районі газових і газоконденсатних родовищ Чорноморнафтогазу та піску в районі заповідника «Лебедячі острови» .

— Головні інструменти нашої роботи — це система AIS та сайти, що дають доступ до реєстраційної інформації про судна та їхніх власників. Наразі ми користуємося двома відкритими джерелами, доступ до яких надала американська сторона, а саме —ресурсами TV-32 та SeaVision. Також маємо доступ до глобального ресурсу, створеного з ініціативи ВМС Італії, — системи V-RMTC/T-RMN. Утім ми є не тільки споживачами, а й дистриб'юторами інформації, адже маємо власний передавач AIS. Тобто ми робимо свій внесок у висвітлення обстановки в нашому регіоні, — додав Костянтин Висоцький.

Олександр ЗАВТОНОВ

ПРО «КОМБАТАНТСЬКИЙ СИНДРОМ»,

АБО АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОСВІД РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ ПТСР

Проблема посттравматичного стресового розладу (ПТСР) постає в багатьох країнах світу, але чітко визначено його було лише після війни США у В'єтнамі. Саме тому ПТСР (PTSD) спочатку називали «в'єтнамським синдромом». Невдовзі стало зрозуміло, що це не виключно наслідки саме цієї війни, тому ПТСР назвали «комбатантським синдромом». Це захворювання, психічний розлад чи різновид неврозу, що виникає внаслідок переживання однієї чи декількох психотравмівних подій, таких як, наприклад, військові дії, теракти, загроза смерті або перебування свідком, або заподіювачем чужої смерті, або як наслідок важких поранень, які призвели до інвалідності. ПТСР проявляється як довготермінова реакція організму людини на стрес. За визначенням лікарів, його дія спостерігається щонайменше після чотирьох тижнів після травматичної події.

У США було вироблено цілу низку рекомендацій щодо зниження відсотка постраждалих. Перш за все необхідна спеціальна підготовка до участі військових у локальних конфліктах — від психологічної до тактичної і спеціалізованої, жорсткий відбір на психотестах.

Наступний етап — широка соціальна підтримка. Так, у США через масові протести населення країни проти цієї війни комбатантів зустрічали, м'яко кажучи, непривітно. Тому з'явилися численні фільми, книжки, прославляючі успіхи армії Сполучених Штатів. Зараз ставлення до ветеранів військових конфліктів поважливе.

Ще один важливий фактор — доступність соціальних пільг, медобслуговування й реабілітаційних заходів. Це також знижує відсоток ПТСР. У США складається єдиний реєстр, куди потрапляють військові, що потребують допомоги. І, якщо вже поставлено діагноз ПТСР, призначається курс лікування. Воно включає в себе короткий курс психофармакотерапії й тривалий — психотерапії. Тривалість зумовлена відстроченими в часі й малосимптоматичними проявами ПТСР.

Суттєво сприяє зниженню гостроти проявів ПТСР працевлаштування, хобі, участь у реабілітаційних заходах (зокрема спортивних програмах), спілкування з побратимами.

Від ПТСР страждає 13% населення земної кулі. Його тривалість може варіювати в межах від декількох тижнів до 30 і більше років

Ці заходи було визначено на підставі численних досліджень. Нещодавно в Штатах дослідники з Управління охорони здоров'я країни провели Національне дослідження здоров'я нового покоління ветеранів США (NewGen). Було обстежено 30 000 ветеранів, дислокованих в зоні бойових дій, і 30 000 тих, які служили в ті ж роки, але не були в зоні конфліктів. Усі дані було відібрано з реєстру персоналу Центру даних Міністерства оборони США.

За результатами досліджень загальна чисельність хворих на ПТСР на основі контрольного переліку склала 13,5%. Його тривалість може варіювати в межах від декількох тижнів до 30 і більше років. До речі, за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), від цього розладу страждають 13% населення земної кулі. А у постраждалих в результаті надзвичайних подій ПТСР розвивається, за різними даними, від 25 до 50% (ця цифра відноситься до гіпердіагностики і має більше профілактичну, ніж діагностичну мету).

Статистика розмита саме тому, що ПТСР — це відстрочені наслідки травми. Щоб чітко визначити відсоток уражених, необхідно відслідковувати певну групу колишніх військових, робити чималу вибірку. Деякі результати будуть відомі лише через роки. Зараз фіксуються тільки гострі випадки, на облік беруть лише тих, хто самостійно звернувся по допомогу, найчастіше у зв'язку з іншими, супутніми захворюваннями.

Приміром, у колишнього військового майже постійно болить голова. Виявляється, що він колишній артилерист, неодноразово отримував бароакустичні травми. Боєць іде до невропатолога, починається його обстеження, і виявляються ознаки ПТСР.

Перші дослідні роботи по бойових травмах та ПТСР велись у Сполучених Штатах Америки. Вони були спрямовані на вивчення особливостей переживання військового стресу. Як діагноз, ПТСР було визначено 1980 року.

В цілому психотравму отримують усі 100% людей, які реально стикнулися з війною. Це і бійці, і волонтери, і сім'ї бійців, і лікарі в шпиталях. Але це вже більше стосується відстрочених можливих наслідків. Тобто прорахувати наперед статистику ПТСР майже неможливо.

Американська статистика свідчить про те, що американці більш вразливі. Населення України стійкіше до подібних психологічних травм, тому є всі підстави вважати, що в українців відсоток буде нижчий.

Підготував Олександр ШУЛЬМАН

ЯК УЧАСНИКИ АТО РЕЛАКСУЮТЬ У НОВОМУ ВІДДІЛЕННІ СТОЛИЧНОГО ГОСПІТАЛЮ

Не так давно до сфери управління оборонного відомства від Національного банку України передали новий фізкультурно-оздоровчий комплекс. Уже майже два місяці на базі Національного ВМКЦ «ГВКГ» функціонує нове відділення відновлювального лікування для реабілітації та оздоровлення військовослужбовців

— За цей час тут оздоровилися 656 пацієнти, з яких більше половини — учасники АТО. Всього було надано 12 310 процедур, — повідомив завідувач відділення відновлювального лікування Ярослав Бубес. — Можливості комплексу дозволяють надавати послуги одночасно 30 особам. Серед наших пацієнтів — ті, хто тільки-но повернувся з війни, страждає від захворювань периферичної нервової системи, остеохондрозів та ураження міжхребцевих дисків, а також від посттравматичних стресових та депресивних розладів.

Пацієнти стаціонару доставляються до цього відділення автотранспортом центру, а ті, хто проходить лікування в столичному госпіталі амбулаторно, приїжджають до комплексу самостійно за направленнями лікарів загальної практики поліклініки госпіталю.

Базу для відділення від Нацбанку оборонному відомству передали майже укомплектованим, столичний госпіталь додатково закупив кардіограф, дефібрилятор, декілька апаратів «Біоптрон», магніт, д'арсонваль.

Родзинкою комплексу є великий плавальний басейн на 25 метрів із чотирма доріжками. Лікарі кажуть, що саме він найбільше подобається пацієнтам. Є й малий — для проведення гідрокінезотерапії. Обидва басейни з підігрівом, фільтрацією та очищенням води шляхом озонування. Поблизу — зона відпочинку з двома саунами, тренажерний зал, де працюють із пацієнтами інструктори-реабілітологи.

Родзинкою комплексу є великий плавальний басейн на 25 метрів

Працює тут і солярій, який використовують не тільки за прямим призначенням, для засмаги, але й для лікування вроджених хвороб шкіри, таких як вітіліго та псоріаз. При цьому особливим попитом серед бійців користуються масажні послуги. Біля басейнів працюють два кабінети, де проводиться мануальний (ручний) та механічний масаж — із застосуванням механічного комплексу «Нуга-Бест», який витягує хребет, лікує прогріванням з ультрачервоним випромінюванням, покращує роботу кровоносної системи тощо. Як зауважують лікарі, вже через кілька сеансів пацієнти помічають покращення.

— Ми радимо проходити оздоровлення в нашому комплексі два рази на рік курсом не менше десяти сеансів, адже періодично організм має відпочивати від стресів і потребує часу на відновлення. Всі військові, які приїжджають до нас, дуже втомлені. Здебільшого тривалий час вони не приділяли належної уваги своєму здоров'ю, страждають від високого тиску та головного болю. Спостерігаю в багатьох ознаки посттравматичного синдрому. Я зустрічаю їх із посмішкою, бо це мої найперші ліки, — говорить лікар-терапевт Людмила Коваль. — Запам'яталася мені одна моя пацієнтка, до речі, також медик, яка приїхала до нас на лікування у страшенній депресії. Ми не раз розмовляли з нею про війну, про душевний біль і, ви знаєте, вона з часом нормалізувалася. Все ж таки наш секрет лікування не лише в медичному підході. Головне — турботливе ставлення до пацієнта як до близької людини.

У сучасно обладнаній тренажерній залі помічаю хлопця, який, долаючи біль, старанно виконує фізичні вправи. Це колишній спортсмен, а нині сержант контрактної служби Павло Гончар, який приїхав на лікування до госпіталю із Рівного. Служба в АТО також позначилася на його здоров'ї — хлопець відчуває сильний біль у хребті.

— Я не уявляв, що матиму можливість пройти реабілітацію за таких умов. Плавання в басейні, сауна, розтяжка — усе це в комплексі дає відмінний результат, я вже відчуваю покращення. Інструктор підказав мені набір вправ і розрахував правильні навантаження. Ви знаєте, навіть настрій покращився, — посміхаючись, говорить хлопець. — Добре, що хоча б на деякий час можна забути про біль. Із таким ставленням до бійців відчуваєш, що ти — людина. Ми віддаємо на війні своє здоров'я, а тут нам віддають пошану належним обслуговуванням та увагою. Так і повинно бути.

Лікарі радять проходити оздоровлення в комплексі два рази на рік

Серед пацієнтів комплексу бачу жінку, яка в фітобарі п'є чай, відпочиваючи після процедур. Ольга — санітарний лікар, також учасник АТО.

— Мені тут подобається. В такі миті цінуєш життя. Але подумки я часто повертаюсь на війну, — зізнається Ольга. — Після війни неодмінно має бути психологічне відновлення, відпочинок для душі. Обов'язково звертайтеся до лікарів, не терпіть фізичний і душевний біль.

Тетяна МОРОЗ

«НЕ «НАКЛЕЮЙТЕ» НА ВЕТЕРАНІВ АТО РІЗНІ ДІАГНОЗИ»,

АДЖЕ ЦЕ СТАВИТЬ НА ЛЮДИНУ ТАВРО

НА ТЕ, ЩО РОБИТИ З ПТСР, ЧІТКО ВКАЗУЄ «ПІРАМІДА ПЕРЕНАПРАВЛЕНЬ» З ЇЇ ЧОТИРМА СКЛАДОВИМИ: БАЗОВІ ПОСЛУГИ І БЕЗПЕКА, ПІДТРИМКА ГРОМАДИ І СІМ'Ї, ЦІЛЬОВА НЕСПЕЦІАЛІЗОВАНА ПІДТРИМКА ТА ДОПОМОГА ФАХІВЦІВ

Сергій Шаповал — іще вчора боєць 79-ї бригади, а нині — заступник керівника Центру допомоги учасникам АТО, учасник проекту «Коло Побратимів», який реалізується у Запорізькій області за підтримки Міжнародного медичного корпусу, та консультант програми університету Джона Хопкінса»СЕТА». Він активно надає психо-соціальну підтримку демобілізованим учасникам АТО та членам їхніх родин. Переконаний, що журналістам у цій сфері відведено далеко не другорядну роль, бо розповсюдження інформації є одним з основних інструментів у психологічній реабілітації. Тож на інтерв'ю він погодився без вагань. Проект, у яких Сергій бере участь, нині реалізують у Запоріжжі, Києві та Харкові

— Сергію, що на вашу думку як психолога та учасника АТО найефективніше в подоланні бойового неврозу?

— Із власного досвіду повернення з війни я роблю висновок: у тонких матеріях душі військовослужбовця більш ефективний не психолог-гуру, а психолог-партнер. Тому двома руками за групи самопідтримки за принципом «рівний — рівному». У нас вони працюють уже другий рік. До них залучено ветеранів АТО, серед яких є й жінки. Вони спрямовують свої зусилля на підтримку демобілізованих. Займаємося їхньою адаптацією, поверненням їх до мирного життя, допомагаємо ветеранам знаходити взаєморозуміння зі своєю сім'єю.

Процеси гальмування психіки зазвичай тривають набагато довше, ніж процеси її збудження. Отож, якщо військовослужбовець приблизно рік перебував у районі бойових дій, йому потрібно близько двох років, щоб відновитися

— Яке ваше ставлення до цифри 93%? Чи справді абсолютна більшість ветеранів АТО потенційно небезпечні для суспільства?

— Якщо говорити як представників спільноти психологів, то, безумовно, цей відсоток є дуже завищеним, але якщо казати про мою суб'єктивну точку зору як людини, яка пройшла війну, то справді багато бійців стикаються з певними труднощами під час адаптації. Однак це не абсолютна психічна неадекватність. Це не ПТСР — захворювання, яке діагностують лікарі-психіатри. Ведучи мову про психологічну реабілітацію, психологи частіше вживають термін «бойова травма». У цьому кардинальна відмінність.

Треба надати солдатам інформацію, допомогти, підтримати, направити, щоб не було такого, що відслужив, пішов на дембель і все. Нерідко чув від військовослужбовців: прийшов, і його запитали: «Як спиш?» — «Погано!» Поставили діагноз — ПТСР і — додому. Що тоді відчуває людина? «Я — зламана іграшка…» А насправді бійцям потрібно розтлумачити, що з ними відбувається.

— То в чому ж головні причини бойової травми?

— Якщо розібратися, то після війни всі мають негативні відчуття, і люди не розуміють, що з ними відбувається. Повернувшись додому, хтось спроможний це подолати, хтось — ні. Боєць намагається позбутися спогадів про війну, але вона так просто не відпускає. Якщо самотужки намагатися вийти із цього стану, то на це може знадобитися рікдва. Адже процеси гальмування психіки, як правило, тривають набагато довше, аніж процеси її збудження. Отож, якщо військовослужбовець приблизно рік перебував у районі бойових дій, йому потрібно близько двох років, щоб припинити падати на землю після того, як, наприклад, автівка проїде через люк або щось шарахне. Звісно, хтось може впоратися швидше, хтось — довше. Казати, скільки кому потрібно часу на подолання бойової травми, неможливо: психологи вираховують лише середнє арифметичне.

Сергій Шаповал

До речі, буває так, що боєць не може спати вночі, але це не тому, що він хворий або неадекватний, а тому, що його психіка таким чином намагається звільнитися від тих стресів, яких він зазнав на війні. Відомо, що найбільша активність нашого мозку саме уночі. Коли людина це розуміє, їй легше живеться, бо вона знає: це нормально і все минеться.

— Тобто поширення інформації про психологічну реабілітацію — це досить вагома складова розв'язання проблеми бойового неврозу?

— Так. До речі, ми якось на одному із семінарів розбирали питання стосовно того, що поширення інформації допомагає боротися з алкогольною залежністю бійців та переселенців. Зазвичай, аби заспокоїтися, люди починають зловживати хмільними напоями. І це зрозуміло, адже в боротьбі зі стресом є позитивні та негативні стратегії. Позитивні, наприклад, це грати у футбол, малювати, виконувати фізичні вправи тощо. А хтось п'є, хтось вживає наркотики, б'є дружину й таким чином вивільняє свою негативну енергію. Інформування дає знання й допомагає родинам боротися зі стресом, використовуючи позитивні стратегії. Тобто, коли людина повертається з війни, дуже важливо, щоб її розуміли, ставилися нормально, були терплячими до неї. Чимало бійців жаліються: їх у сім'ях звинувачують у тому, що вони повернулись якимись ненормальними. Щось подібне довелося пережити й мені, однак як психолог я розумів, що відбувається, і це мені дуже допомогло.

— На вашу думку, чи розуміє суспільство взагалі інакшість учасників АТО?

— Держава гарантує кожному бійцю АТО 14 діб психологічної реабілітації і надає на це чималі кошти. Однак чомусь бійці не поспішають до курортів та реабілітаційних центрів, надаючи перевагу сім'ям…

Нещодавно в нашій обласній адміністрації із цього приводу була нарада. Зійшлись на тому, що сам вислів «Вам потрібна психологічна реабілітація» знову ставить на людині тавро.

Інші мають ілюзію, що поїдуть на два тижні в санаторій і в них усе мине. Ні, не мине. Це досить тривала робота. І можливо, що людині після повернення з АТО просто потрібно відпочити. І перебування вдома це цілком нормально, психіка так відновлюється. Зрозуміло, це, можливо, мій суб'єктивний погляд, потрібні спостереження, статистика…

— А не краще, щоб військовослужбовець поїхав на реабілітацію разом із дружиною?

— Безумовно, для бійця це позитив. У розв'язанні

«Піраміда перенаправлень»

цієї проблеми чималу роль можуть зіграти групи самопідтримки. Ми почали їх створювати ще до того, як про них заговорили офіційно.

Повернувшись із АТО, я так само, як і мої побратими, зіткнувся з нерозумінням навколишніх. При цьому до війни я навчався на психолога в університеті, згодом понад рік був на багатьох тренінгах за програмою Міжнародного медичного корпусу. Бачачи такі ж проблеми в товаришів по службі, після відпустки, коли ми поринули в армійські будні, я запропонував їм зняти спільно квартиру, щоб створити хоча б імітацію домашнього затишку. І це виявилося дуже дієвим. Виклики аж дзижчали навколо: «Ми воювали, а тут усі ходять, веселяться». Або цивільна жінка по телефону: «Ой, у мене такі проблеми на роботі!» І реакція атовця: «Та які можуть бути взагалі проблеми в мирному житті!» Повертаючись увечері «додому», ми ділилися враженнями, розмірковували і в такий спосіб підтримували одне одного.

— Чи потрібно розділяти санаторно-курортну й психологічну реабілітацію?

— Дивіться на «піраміду перенаправлень» із керівництва Міжнародного соціального комітету психічного здоров'я та психо-соціальної підтримки в умовах надзвичайних ситуацій. Це те, що нам привіз Міжнародний медичний корпус. На цій піраміді все, що потрібно. Перше — безпека, адже йдеться про людей, які постраждали від техногенної катастрофи, війни, будь-якого стихійного лиха. На першій сходинці перебуває 100% людей. Якщо дати інформацію про те, що відбувається, де можна дістати гуманітарну та юридичну допомогу, тимчасовий притулок, відновити документи, то на другу сходинку переходить значно менше людей. При цьому залишається тільки 10% незадоволених.

«Психо-соціальна підтримка» — це комплексний підхід до надання допомоги, у якому задіяні як психологи, так і члени громади та родини. Ми пройшли навчання, можемо працювати на другому рівні як підтримка громади за принципом «Рівний — рівному», так і надаючи неспеціалізовану підтримку, яка вимагає певних знань та навчання. Більш серйозний рівень відновлення психологічного здоров'я — спеціалізовані послуги. Якщо йдеться про психічне здоров'я, це — психіатри, клінічні психологи, які проходять багаторічне навчання. Сюди потрапляє 3% від усіх постраждалих. Якщо ми надамо психологічну підтримку в комплексі, то цей відсоток зменшується. Якщо не надамо нічого, то відсоток може зростати приблизно до 7. Це дуже серйозно. Це міжнародний досвід, який зібрав МПК (Міжвідомчий постійний комітет) протягом десятиріч у зонах надзвичайних ситуацій.

Тож, звісно, самого санаторно-курортного лікування для реабілітації ветеранів АТО недостатньо. Але якщо нічого кращого немає, то це теж важливо.

— Є якісь дані про те, як у США працювали по цій проблемі з ветеранами війни у В'єтнамі?

— Наскільки мені відомо, США втратили близько 60 тис. воїнів на війні та ще більше внаслідок суїцидів після неї. Це жахливі цифри, які увійшли в історію медицини як «в'єтнамський синдром». В Україні ми стверджуємо, що є 500 суїцидів і близько 1000 суїцидальних спроб… Саме тому кожному бійцю треба знати, що те, що з ним може відбуватися, є нормальною реакцією його організму на ненормальні умови у районі бойових дій, і це мине. Також за необхідністю можна звернутися за підтримкою на гарячу лінію або до психолога чи просто зателефонувати до побратима. Пам'ятаймо, що стаття, яку прочитає ветеран АТО, може його як підтримати, так і морально задавити чи принизити. Саме тому важливо розповсюджувати об'єктивну інформацію та ні в якому разі не «приклеювати» на наших захисників різні діагнози.

Записав Руслан ТКАЧУК

«ВОЇН-ЛЕГЕНДА»

У МИКОЛАЄВІ ВПЕРШЕ ПРОЙШОВ ТУРНІР WARRIOR LEGEND ІЗ ЗАГАЛЬНИХ ВИДІВ СПОРТУ СЕРЕД ВЕТЕРАНІВ АТО

Організатори порівняли Warrior Legend зі зменшеним аналогом Invictus Games – 2017 («Ігри нескорених»), адже це також боротьба, в якій кожен учасник уже є переможцем, здобувши перемогу насамперед над собою. Незважаючи на травми й інвалідність, воїни продовжують жити повноцінним життям, займаються спортом, творять свою нову історію, свою легенду

Ідея проведення турніру Warrior Legend виникла у ветеранів АТО Дмитра Олійника та Павла Степанова.

— Повертаючись додому після Invictus Games – 2017, ми подумали, що проведення одного змагання на рік для поранених бійців — це мало, та й те, що з 200 учасників до команди потрапляють лише 15, — це також замало, тому вирішили організувати щось подібне в Миколаєві.

Мета турніру Warrior Legend — залучити максимальну кількість поранених військовослужбовців, щоб через спорт допомагати їхньому швидшому одужанню

У першому турнірі «Воїн-легенда» брали участь 18 ветеранів АТО

Підготовку турніру розпочали ще у квітні. Щоправда, довелося зіткнутися з купою проблем. Створили громадську організацію «Спорт без обмежень», проте відступати й не думали. Крім того, на допомогу ентузіастам прийшло чимало тих, хто розуміє важливість подібних проектів. Зокрема спортивну частину підготовки взяв на себе спортклуб Septem Fitness. До речі, саме в цьому клубі минулого року більшість членів збірної команди Миколаєва проходили підготовку до змагань Invictus Games. Організаційні питання й частину коштів на їжу, воду, призи взяла на себе громадська організація «Оберіг». А благодійний фонд «Життя-2016» оплатив проїзд немісцевих учасників, а також зібрав гроші на призовий фонд, який становив 18 000 гривень і розігрувався в декількох категоріях. Так був організований перший турнір Warrior Legend («Воїн-легенда»).

За словами організаторів, таку назву змагання отримали через те, що кожен воїн — це вже легенда. Ті, хто пройшов не одне коло пекла війни, залишивши там здоров'я, не повинні сидіти склавши руки. Вони мають підвищувати свою працездатність, досягати нових цілей і доводити, перш за все самому собі, що ще здатні на подвиги.

— Мета турніру Warrior Legend — залучити максимальну кількість поранених військовослужбовців, щоб через спорт допомагати їхньому швидшому одужанню. Саме спортивна реабілітація неабияк допомагає нашим ветеранам відновитися в суспільстві. Разом зі своїми побратимами вони мають змогу не просто займатися спортом і досягати певних результатів, а й на власному прикладі показувати, що таке дух незламності, воля до перемоги, — говорить Дмитро Олійник.

Турнір включав п'ять видів спорту: веслування на тренажері на дистанції 500 та 2000 метрів, жим лежачи, кросфіт і гирьовий спринт. Усі дисципліни було поділено на категорії в залежності від травм та групи інвалідності спортсменів.

Участь у змаганнях брали 18 осіб. Серед них одна жінка — Анна Ільющенкова, яка приїхала до Миколаєва з Одеси. До речі, Аня виборола перше місце в категорії веслування.

Хоча змагання Warrior Legend проводилися вперше, серед воїнів вони одразу викликали велику зацікавленість. На жаль, багато хто дізнався про них запізно, тому не встиг подати заявку на участь, а дехто не зміг приїхати з певних причин. Але організатори запевнили, що незабаром відкриється реєстрація на другий турнір, який, швидше за все, буде проведено навесні.

Наталія ЗАДВЕРНЯК

ІСТОРІЯ ІГОР СПОРТСМЕНІВ-ІНВАЛІДІВ

Ідея організації міжнародних спортивних змагань, в яких можуть брати участь інваліди, належить англійському нейрохірургу Сток-Мандевільського госпіталю міста Ейлсбері Людвігу Гуттману.

Саме там під час Другої світової війни Гуттман організував Центр лікування травм спини, де нарівні з традиційними методами почали застосовувати розроблені ним комплекси фізичних вправ для реабілітації покалічених солдатів. 28 липня 1948 року він провів перші змагання зі стрільби з лука серед 16 військовослужбовців, що пересувалися на кріслах-візках.

Зрозумівши на практиці, що спорт не тільки об'єднує, а й відновлює психічне і частково фізичне здоров'я, Гуттман вирішив узаконити цей рух і 1956 року розробив хартію спортсменів-інвалідів. Починання знайшло однодумців, тож 1960 року, через кілька тижнів після закінчення XVII Олімпійських ігор у Римі, там же були проведені міжнародні змагання, в яких взяли

Перша дисципліна параолімпійців — стрільба з лука

участь 400 спортсменів-інвалідів з 23 країн світу.

Відтоді такі змагання проводяться кожні чотири роки. 1988 року, під час Олімпіади в Сеулі, Ігри спортсменів-інвалідів набули статусу параолімпійських і права проведення на олімпійських стадіонах.

Будь-якій людині корисні фізичні навантаження. Сам термін «фізкультура» передбачає не тільки зміцнення здоров'я, а й розвиток психофізичних можливостей людини, соціальну адаптацію шляхом фізичного виховання. Спорт робить з інваліда повноцінного члена суспільства, який вірить у себе, вміє досягати задуманого, тобто соціально адаптованого і, найголовніше, допомагає позитивно налаштуватися на життя. Досягнення поставленої мети дає людині «крила», а спорт здатний виявити в будь-кому чемпіона не тільки в загальному сенсі, а й у всіх сферах громадського та особистого життя.

Такі ігри, як Invictus Games, американські Warrior Games і українські Warrior Legend, передусім потрібні звичайним здоровим громадянам, аби вони бачили, на що здатні люди з фізичними обмеженнями, люди, які пережили жахіття війни. Також ці проекти ще раз доводять: що б не сталося, ніхто не має залишатися на самоті зі своєю бідою, у кожного має бути можливість інтегруватися в суспільство здорових людей.

Дмитро ЗАВТОНОВ

ЗВЕРТАТИСЯ ДО ПСИХОЛОГІВ ТАК САМО НЕОБХІДНО, ЯК ЛІКУВАТИ ПЕРЕЛОМ РУКИ

В УКРАЇНІ ВПЕРШЕ НА ТЕРЕНАХ СХІДНОЇ ЄВРОПИ ВИЙШОВ ДРУКОМ ПОСІБНИК, ЯКИЙ ДОПОМОЖЕ АДАПТУВАТИ ВЧОРАШНІХ БІЙЦІВ ДО МИРНОГО ЖИТТЯ

Навчальне видання «Охорона психічного здоров'я в умовах війни» українською мовою від видавництва «Наш формат» і Американсько-української медичної фундації (АУМФ) уже від жовтня безкоштовно розповсюджується серед тих, кого цікавить тема адаптації військовослужбовців після війни. Його також можна безкоштовно завантажити як англійською, так і українською мовами на сайті АУМФ за посиланням http://www.aumf.net

Цей посібник є перекладом американського збірника Combat and Operational Behavioral Health (2011 р.). Він містить інформацію про всі види розладів психічного здоров'я військовослужбовців, удосконалення військової політики та практики у цій сфері тощо.

— Нічого схожого країни Східної Європи раніше не мали, — говорить президент Асоціації психіатрів України Семен Глузман. — Життя армії, її функціонування — не лише щоденна робота з військовою технікою, зброєю та топографічними картами. Насамперед, це люди — солдати і офіцери, які мають особисті проблеми після повернення з війни. Книга, яку наші американські колеги подарували Україні, саме про це. І я переконаний, що для нас, українців, вона є зараз вкрай актуальною.

Ця книга містить статті майже 150 військових лікарів, науковців і соціальних працівників США, які докладно окреслюють усі аспекти охорони психічного здоров'я військовослужбовців в умовах бойових дій і в постбойовий адаптивний період. У виданні описано потенційні причини бойового стресу та види емоційних травм; методики діагностики й лікування психологічних травм; способи підвищення психологічної стійкості медичних працівників; підготовку до демобілізації і тренування здатності швидко відновлювати фізичну й духовну силу; надання допомоги в зоні бойових дій. Також розглянуто процес реабілітації внаслідок отриманих фізичних та емоційних травм; возз'єднання із сім'єю та реінтеграцію; оперативну психіатрію; методи запобігання самогубствам.

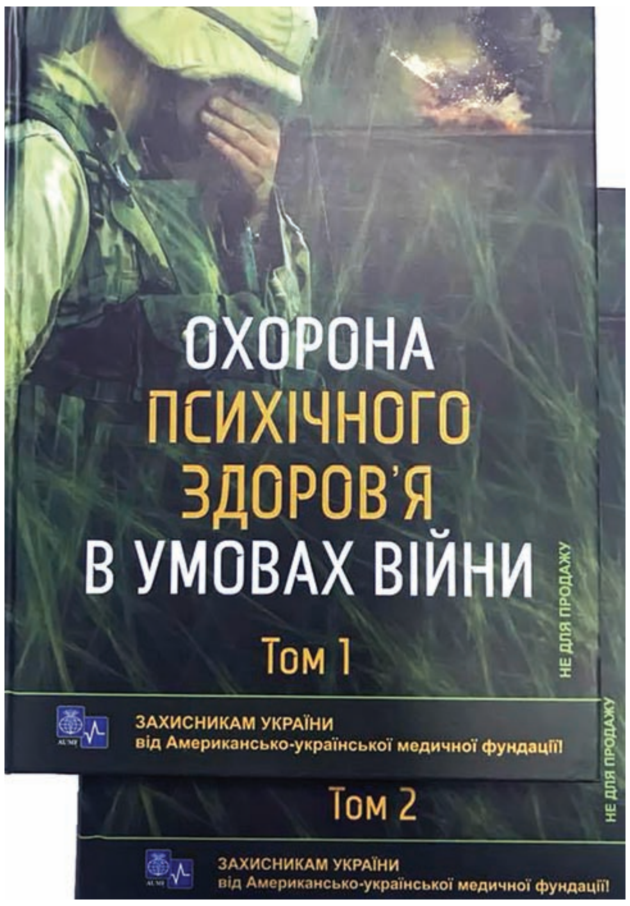
— Наша команда працювала над підготовкою цього підручника два з половиною роки, — розповідає співвласник видавництва «Наш формат» Антон Мартинов. — Були залучені як медики, так

У виданні описано потенційні причини бойового стресу та види емоційних травм; методики діагностики й лікування психологічних травм; методи запобігання самогубствам

і філологи з усієї України. Адже книжку треба було не просто перекласти, а й адаптувати для українського читача. Та все це неможливо було б здійснити без фінансової підтримки АУМФ. Перший наклад підручника з двох томів становив 500 примірників. Він розійшовся миттєво. Сьогодні видавництво має замовлення на додатковий наклад, удвічі більший за попередній.

Ініціатори та видавці переконані, що ця книга стане в пригоді не лише психологам та психіатрам, а й сім'ям, які докладають зусиль для відновлення психічного здоров'я своїх близьких.

— Підручник «Охорона психічного здоров'я в умовах війни», — зазначає віце-президент АУМФ Борис Легета, — має допомогти українському суспільству не сприймати психотерапію вкрай негативно. Адже українські військовослужбовці й цивільні повинні усвідомити, що звертатися до фахівців за психологічною і психіатричною допомогою так само необхідно і доцільно, як лікувати перелом руки.

Днями книгу презентували особовому складу Національного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь» та Української військово-медичної академії

Наталія ЯРМІЛКО

ЯК РЕАГУВАТИ НА БОЙОВИЙ СТРЕС

Поради бійцям від ГО «Ліга офіцерів» та Управління психологічного забезпечення Головного управління морально-психологічного забезпечення ЗС України

НЕГАТИВНІ ПСИХІЧНІ РЕАКЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	ПЕРША ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА
Агресія	
Напади люті, гнів, образа, роздратування, м'язове напруження, жорстокість оточення	Роззбройте, відведіть у безпечне місце. Дайте виговоритися. Не звинувачуйте, демонструйте доброзичливість
Ступор	
Відсутність (уповільнення) рухів, мови. Нереагування на команди, дотики	Легко торкайтеся тіла, кінцівок, говоріть на вухо короткі, зрозумілі речення, наприклад: «Як звати твою маму», «Я з тобою», «Дивися на мене», «Роби, як я», «Йди за мною»
Істерика	
Ридання, підвищена рухливість, тремтіння рук, емоційне збудження	Приверніть увагу гучною командою, вигуком. Дайте випити води, вмитися, відпочити
Паніка	
Різкі, хаотичні рухи. Незвично гучна мова. Тремтіння кінцівок. Неконтрольоване випорожнення кишечника та сечового міхура. Нереагування на оточення	Ізолюйте людину від оточення (за потреби — силою). Заспокоюйте чітким впевненим тоном, не сперечайтеся

ДЛЯ УЧАСНИКІВ АТО, ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ЗАПРАЦЮВАВ ПРОЕКТ «ДАВАЙ ПОГОВОРИМО»

Від 1 жовтня всі, хто потребує психологічної допомоги, можуть скористатися можливістю вирішити свої проблеми анонімно і безкоштовно. Для цього потрібно лише долучитися до проекту «Давай поговоримо», зареєструвавшись на сайті www.ipso-care.com. Основна цільова група — внутрішньо переміщені особи, учасники антитерористичної операції, члени їхніх родин та всі, хто постраждав від воєнних дій.

Ідея створити таку платформу виникла ще 2014 року. Тоді, після подій на Майдані, анексії Криму та початку антитерористичної операції на Сході України, для української спільноти фахівців із психосоціальної допомоги стало очевидним, що психологічна реабілітація постраждалих від воєнних дій — робота не одного року.

— У липні 2014-го, — розповідає керівник медико-психологічного центру Буковинського державного медичного університету та один із консультантів проекту Олександр Поліщук, — Україну відвідала Інге Міссмаль, керівник громадської організації IPSO. Тоді вона потрапила на інтенсив, який щороку проводять медичні психологи із профільних вишів України, де й поділилася своєю методикою надання психологічної допомоги. Уже в той час ми всі розуміли, що методика Міссмаль є дієвою і нам варто застосовувати її в Україні, де проблема посттравматичних стресових розладів тільки набирала обертів.

Варто зазначити, що Інге Міссмаль — дипломований психоаналітик із Німеччини, працювала радником міністра охорони здоров'я в Афганістані й практично з нуля створила там психологічну службу. Її підхід передбачає короткотривалу терапію осіб, що перебувають (або перебували) у кризовій ситуації, та сприяє розвитку внутрішнього ресурсу людини. Саме створена нею інтерпсихосоціальна організація IPSO стала платформою для проекту Let's talk.

Психологічні онлайн-консультації «Давай поговоримо» — це від 3 до 8 зустрічей на кшталт скайп-спілкування, спрямованих на вирішення однієї конкретної проблеми. У команді консультантів — 30 українських фахівців (психологи, психіатри і психотерапевти), підготовкою яких пані Інге керувала особисто.

— Наші фахівці, — продовжує Олександр Поліщук, — допомагають усунути певну практичну проблему, з якою стикається людина в повсякденному житті. Для учасників АТО це насамперед негаразди у стосунках із рідними, близькими та соціумом. Беруться до уваги обставини, досвід переживання травми, конкретна життєва ситуація, тобто те, що відбувається навколо. Застосовуємо в роботі метод психоедукації, тобто розповідаємо про психічне здоров'я, психологічні негаразди та їхні наслідки для особистості. До речі, всі наші фахівці мають профільну освіту та практичний досвід роботи.

Важливою стороною ініціативи є цілковита анонімність. Для реєстрації необхідна лише актуальна електронна адреса. Більше жодних даних не потрібно. Платформа Ipso-care встановлює безпосереднє спілкування між сторонами (консультантом і клієнтом). Під час з'єднання відео- та аудіострими передаються безпосередньо між двома браузерами (комп'ютер-комп'ютер). За бажанням особа, яка звернулася по допомогу, може відвернути камеру, аби консультант не бачив обличчя. Допомога надається українською та російською мовами.

Оксана УРЕТІЙ

«ГРІШНО НЕ ЗНАТИ МОВИ ТОГО НАРОДУ, СЕРЕД ЯКОГО ЖИВЕШ...»

ЦІ СЛОВА СКАЗАВ КОНФУЦІЙ КІЛЬКА ТИСЯЧОЛІТЬ ТОМУ, АЛЕ Й СЬОГОДНІ ВОНИ НЕ ВТРАТИЛИ СВОЄЇ АКТУАЛЬНОСТІ

В усі часи і в усіх народів, які населяли нашу планету, мова, за влучним висловом цього філософа, була найпершою ознакою їхньої національності. А окупанти, захопивши чужі території, починали своє панування з утисків, а то й заборони мови поневолених народів. Українці, які впродовж століть не мали власної держави, як ніхто інший, знають, що таке мовна дискримінація

Наприклад, за часів Російської імперії та СРСР було видано понад 400 (!) указів, розпоряджень і наказів, спрямованих на дискримінацію української мови.

На календарі — 2017 рік. Сконали і Російська імперія, і радянська влада, а Україна стала суверенною державою. Та мовні проблеми залишилися. Так, вони зовсім інші, але все-таки є. Їх переважно штучно створили різні пройдисвіти від політики як усередині країни, так і за її межами. Насамперед у Росії. Адже розмови про утиски російськомовних громадян в Україні, абсолютна більшість яких, до речі, проголосувала в грудні 1991 року за незалежну Українську державу, почалися ще на початку 90-х. І саме під гаслами про захист російськомовного населення Донбасу розпочався «визвольний похід» путінської орди на нашу землю навесні 2014-го.

Останнім часом до хору наших «північних друзів» із мовного й не лише питання долучилися навіть ті країни, які свого часу самі натерпілися від «братів росіян», і ми аж ніяк не сподівалися почути від них того, що почули. Маю на увазі насамперед угорців та румунів. Найбільше їх обурила стаття 7 Закону України «Про освіту», який нещодавно ухвалив наш парламент. Особливо та її частина, у якій ідеться про те, що в освітньому процесі в навчальних закладах має вживатися державна мова. Водночас вони чомусь не помічають іще одного абзацу цієї статті, у якому чітко сказано: «Особам, які належать до корінних народів і національних меншин… гарантується навчання рідною мовою поряд з українською в комунальних закладах дошкільної і загальношкільної освіти».

У цьому законі передбачено, що діти, які підуть до школи 1 вересня 2018 року, навчатимуться протягом перших чотирьох років рідною для них мовою. А вже в базовій школі, починаючи з 5-го классу, буде запроваджено предмети, які вивчають державною. До того ж представники нацменшин, які стали першачками до ухвалення цього закону, тобто до жовтня 2017-го, мають перехідний період до 2020 року. Протягом цих трьох років вони мають підготуватися до навчання українською. Співвідношення кількості предметів визначатимуть залежно від особливих умов навчання кожної окремої меншини. Наприклад, угорська та румунська — це мови іншої мовної групи. Саме тому для цих меншин предмети запроваджуватимуть поступовіше. А болгарська та польська належать до слов'янської мовної групи, тому діти, для яких одна із цих мов материнська, легше опанують українську. В ідеалі в старшій школі співвідношення предметів, які вивчають державною й материнською для меншин мовами має становити 60 на 40: 60 відсотків навчального часу має заповнити українська мова, а 40 відсотків — материнська мова учня. За словами міністра освіти й науки України Лілії Гриневич, таке співвідношення є оптимальним.

— Знаєте, є жарт про те, як зайцю, пташці та черепасі дали завдання за однаковий час пробігти певну дистанцію. На цьому прикладі очевидно, що уніфікований підхід для всіх — хибний шлях. Наша мета — привести кожну українську дитину до певного рівня оволодіння українською мовою на етапі закінчення загальної середньої освіти, ураховуючи потреби тієї чи іншої групи. І ми це зробимо, у цьому питанні не може бути компромісів, — наголосила Гриневич.

У мовному законі передбачено, що в закладах освіти один або кілька предметів, окрім державної мови, можуть викладати офіційними мовами Європейського Союзу. І цей пункт дуже не сподобався росіянам, які поспішили розголосити на весь світ, що «найбільшому геноцидові піддають російську мову», оскільки російську «кляті бандерівці» не включили до списку цих мов, «забувши» водночас, що вона не є офіційною мовою ЄС, оскільки РФ не входить до цієї організації.

Стаття 7 Закону України «Про освіту», яка викликала такий переполох серед можновладців деяких сусідніх країн, з'явилася не випадково. Адже чимало випускників шкіл національних меншин не можуть скласти ЗНО.

«Особам, які належать до корінних народів і національних меншин… гарантується навчання рідною мовою поряд з українською в комунальних закладах дошкільної і загальношкільної освіти»

— 2016 року понад 60 відсотків школярів, котрі належать до угорської та румунської меншин, узагалі не зуміли подолати поріг «склав — не склав» тестування з української мови, — розповідає заступник міністра освіти й науки України Павло Хобзей. — Інакше як дискримінацією їхніх прав цю ситуацію важко назвати. Адже вони не можуть продовжити навчання в українських вишах, не зможуть і працевлаштуватися на державній службі. Іншими словами, система, що створилася в окремих регіонах нашої держави, порушує право її громадян на працю, яке, між іншим, закріплено в Конституції України. І тому не виключено, що із часом та ж Угорщина або Румунія висунули б Україні претензії, мовляв, у наших вишах практично немає представників їхніх національних меншин. І тоді б нашим чиновникам від освіти, МЗС довелось би пояснювати, чому їх там немає, — через брак знань, що й завадило їм скласти ЗНО.

А тепер погляньмо на ситуацію в тих країнах, які так занепокоєні мовним питанням, — там далеко не все гаразд із ним. Наприклад, за словами першого заступника Голови Верховної Ради України Ірини Геращенко, в Угорщині та Румунії, які найбільше критикували освітній закон України, немає жодної української школи. Наприклад, у Румунії є п'ять шкіл з українськими класами й частковим вивченням української мови та один ліцей на 200 учнів, але немає жодної повноцінної школи або дитячого садка.

Натомість в Україні функціонує 71 угорська школа, де викладання з першого по одинадцятий клас відбувається угорською мовою. Про Росію, де найбільше галасують, і казати нічого: за багатомільйонної української національної меншини там не побачите жодного українськомовного класу, не кажучи вже про школи або гімназії. Навіть у місцях масового проживання українців, наприклад у Тюменській області, їх немає.

А тим, котрі, проживаючи в Україні, не хочуть вивчати українську мову, наведу слова Бернарда Шоу: «Якщо людина не знає мови народу, на землі якого проживає, то вона є або гостем, або окупантом, або не має розуму». Додати до цих слів нічого.

Сергій ЗЯТЬЄВ

СТОЛИЦЯ ПОДАЄ ПРИКЛАД

Не є таємницею той факт, що найкомфортніше українська мова почувається в сільській місцевості. І не лише в західних і центральних регіонах нашої країни, а й на півдні та сході. А от у багатьох містах, на жаль, ситуація інакша.

Київська міська влада вирішила прискорити процес українізації (хоч би як дивно це звучало на 27-му році незалежності), ухваливши рішення «Про подолання наслідків совєцької окупації в мовній царині». Згідно із цим документом, усе діловодство, документацію столичних органів влади, підприємств, установ та організацій комунальної форми власності має відбуватися винятково державною мовою. Те саме стосується й аудіо- та візуальної рекламної продукції. Якщо її подано іншою мовою, то має бути переклад.

Послуги у сфері обслуговування, зокрема спілкування з клієнтами в магазинах, закладах громадського харчування, теж мають здійснювати українською мовою. Наприклад, меню в ресторанах має бути українською. За словами депутата Київради Юрія Сиротюка, переходити на іноземну мову варто лише тоді, коли клієнт сам про це попросить.

Експерти-мовники вважають, що такі рішення не завадило б ухвалити депутатам усіх місцевих рад. А парламентові — ухвалити закон, у якому було б передбачено відповідальність за їх порушення. Наприклад, стосовно розміщення того ж таки рекламного оголошення на бігбордах лише російською мовою (а таких випадків дуже багато). І коли б, скажімо, власник такого бігборду та чиновник, який дав дозвіл на його встановлення, сплатили великі штрафи, то, мабуть, таких прецедентів не було б. До речі, така практика існує в багатьох європейських країнах.

Сергій ЗЯТЬЄВ

КОНСТРУКТОР АВІАЦІЙНИХ СЕРДЕЦЬ

70 РОКІВ ТОМУ В ЗАПОРІЖЖІ ПОЧАЛИ ВИГОТОВЛЯТИ ДЛЯ ГЕЛІКОПТЕРІВ АВІАДВИГУНИ, ЯКІ СТВОРИВ ВИДАТНИЙ УЧЕНИЙ-КОНСТРУКТОР АКАДЕМІК ОЛЕКСАНДР ІВЧЕНКО

Олександр Івченко

Олександр Івченко народився 23 листопада 1903 року в місті Великому Токмаку Запорізької області. Його батько, Георгій Юхимович, працював ливарником на заводі сільськогосподарського обладнання. Мати, Єлизавета Яківна, вела домашнє господарство. Сім'я була великою — семеро дітей. Олександр був другою дитиною. Жили скромно, але, попри нужденність, діти були оточені турботою й добротою. Відкритість душі, вірність друзям, невичерпний гумор — усе це дісталося Сашкові від батька й робило його лідером будь-якої компанії.

У 17 років юнак улаштувався на завод спочатку учнем, а потім, за прикладом батька, ливарником. За веселий характер, уміння спілкуватися з людьми, бажання допомагати іншим Олександра навіть вибрали комсомольським ватажком. Але перспектива комсомольської й партійної роботи його не приваблювала. Він прагнув технічних знань і вже у 27 років вступив у Харківський механіко-машинобудівний інститут на робітничий факультет, а потім на факультет двигунів внутрішнього згоряння. Навчання давалося нелегко, та виручали працелюбність і наполегливість. Разом із молодою дружиною Параскою, також студенткою, у вільний від лекцій час вони бралися за будь-яку роботу, щоб забезпечити сім'ю.

Першим авіадвигуном, виробленим в колишньому СРСР, який демонстрували на «Експо-67» в Монреалі, був двигун Ан-25 конструкції Івченка

Після закінчення інституту інженера Івченка направили на Запорізький моторобудівний завод № 29. Займався Олександр випробуванням авіаційних двигунів, а згодом перейшов у дослідне конструкторське бюро, де й розпочав конструкторську кар'єру під керівництвом талановитого розробника авіадвигунів Сергія Туманського. Спочатку він конструював та вдосконалював авіаційні поршневі двигуни, а потім став начальником конструкторської бригади, провідним конструктором двигуна М-88 потужністю 1500 к. с.

Рубежем розвитку його таланту й можливостей стала війна. Завод було евакуйовано із Запоріжжя в Омськ. Восени 1941 року знову розпочався випуск авіамоторів, якими оснащували бойові літаки. Івченко очолював одну з важливих ділянок цього підприємства, виявляючи свої яскраві здібності у виготовленні нових двигунів сучасних конструкцій. За роки війни завод виготовив понад 27 тис. авіадвигунів для військових літаків. Із них понад 10 тис. — це двигуни М-88. Саме завдяки їм було здійснено відомий авіаційний рейд із бомбардуванням Берліна в серпні 1941 року.

5 травня 1945 року під керівництвом Івченка в напівзруйнованому Запоріжжі за рішенням уряду відкрилося дослідне конструкторське бюро з конструювання та виготовлення авіадвигунів. Начальником призначили Івченка, а через рік він став головним конструктором. Бюро стало працювати паралельно із заводом, який відроджувався, а потім став знаменитим підприємством «Мотор Січ».

Нове КБ виживало у важких умовах: не було ані матеріалів, ані обладнання. Усе треба було «добувати» й «вибивати». Олександрові Георгійовичу доводилося боротися з безліччю проблем. Частогусто він відривався від креслень та організовував енергозабезпечення підприємства, розв'язував гострі питання житла та побуту.

На початку 1946 року запрацював первісток нового ДКБ — двигун М-26, а 1947-го він пройшов державні випробування. Йому, а також усім наступним двигунам, розробленим у конструкторському бюро, постановою уряду стали надавати індекс «АИ». Забігаючи наперед, зауважимо, що його було відновлено лише 1997 року. А 1948-го за розробку двигунів серії АИ-26 для гелікоптерів Олександра Івченка нагородили Сталінською (Державною) премією.

Авіадвигуни з індексом «АИ» відомі всьому світу

Із 1948 року розпочалася плідна співпраця Олександра Івченка з видатним авіаконструктором Олегом Антоновим. Це був своєрідний, як потім скажуть фахівці, «союз крилець і лопаток». Академік Борис Патон із приводу цього творчого тандему сказав так: «Вихід на повітряні траси кожної спільно створеної крилатої машини знаменував нове серйозне досягнення науки й техніки. Вони сміливо йшли на застосування нових технологій, матеріалів і цим відкривали нові перспективи в авіабудуванні… Яскраве, повне творчих пошуків подолання чималих труднощів і перепон життя двох видатних учених є прикладом відданого служіння Батьківщині».

Для відомих повітряних лайнерів Ан-10, Іл-18, Як-40, Ан-24 авіаційні серця створив талановитий конструктор двигунів українець Олександр Івченко.

Особлива сторінка діяльності Олександра Георгійовича та КБ, яке він очолював, — створення двигунів для гелікоптерів. Якось він побував у конструкторському бюро відомого будівника гелікоптерів Братухіна. Його інженерна команда самотужки намагалася прилаштувати для зльоту двигун «Пратт-Вітні», який виробляли за океаном. Івченко вважав це малопродуктивним підходом і запропонував запорізьку модель — кращу й легшу. А головне — завдяки своїй інженерній інтуїції й досвіду Івченко одразу зрозумів: його КБ до снаги сконструювати та виготовити поряд із мотором і редуктор, який перетворив би двигун літака на гелікоптерний мотор.

Разом із Володимиром Лотаревим, також талановитим запорізьким конструктором, якому в подальшому судилося стати послідовником видатного творця двигунів, вони розробили спеціальну перехідну муфту — важливий елемент редуктора й виробили комплекс у металі. Так з'явився перший у колишньому СРСР і перший у світі поршневий двигун повітряного охолодження, спеціально призначений для гелікоптерів, — АИ-26 ГР. Згодом для Ка-10, гвинтокрилої машини конструктора Миколи Камова, призначеної для ВМФ, Івченко спроектував малопотужний двигун АИ-14 у 55 к. с. А потім для Ка-15 створив мотор потужністю 225 к. с. Двигуном Івченка було оснащено й гелікоптер Ка-18 поштово-пасажирського, санітарного та сільськогосподарського призначення.

1960 року за участь у створенні літака Іл-18 із двигунами АИ-20 Олександр Івченко в складі авторського колективу отримав Ленінську премію. 1962-го за сукупністю виконаних праць Олександр Івченко захистив докторську дисертацію і його обрали академіком Академії наук УРСР. 1963 року видатному конструкторові було присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці.

У середині 1960-х настала ера турбореактивної техніки з великим ступенем двоконтурності. Первістком нового покоління став двоконтурний турбореактивний двигун АИ-25 для літака Як-40. Він також став першим двигуном, виробленим у колишньому СРСР, який демонстрували на виставці «Експо-67» у Монреалі. Під керівництвом Олександра Івченка було закладено підвалини створення двигунів великої потужності. Але все це вже відбувалося без нього. 1968 року великого конструктора не стало.

Сьогодні запорізькі авіамотори з успіхом експлуатують численні авіакомпанії світу, а назва Державного підприємства «Івченко-Прогрес», у якій закарбовано ім'я його першого керівника, стала символом потужності, надійності та високої якості.

«Геніальність Олександра Георгійовича в тому, що він створив фірму «Прогрес» та розробив стратегію її розвитку, — каже нинішній керівник підприємства «Івченко-Прогрес» Ігор Кравченко. — А найголовніше — зумів виховати талановитих учнів, які його ідеї розвивають і втілюють у життя, створюючи нові двигуни світового рівня».

Підготував Олександр ТЕРЕВЕРКО

З НЕБА — НА ЗЕМЛЮ

Двигуни з індексом «АИ» знаходили собі роботу не лише в небі. 1953 року під керівництвом Олександра Івченка було спроектовано, а через два роки поставлено на конвеєр славнозвісну мотопилу «Дружба» з двигуном АИ-2, яка здобула міжнародне визнання. 1959-го на Брюссельській міжнародній виставці «Дружба» отримала перший приз «Пальмову гілку». Модифікацію мотопили випускали аж до середини 90-х років. Така тривала популярність заслуговує на повагу до її конструкторів та виробників.

Потім авіаційні двигуни вперше було модифіковано для застосування в нафтовій та газовій промисловості, під час гасіння пожеж тощо. Із 1966-го по 1968 рік під керівництвом Олександра Івченка авіаційні двигуни типу АИ-20 було трансформовано для створення швидкісних суден на підводних крилах «Буревісник», на повітряній подушці «Сормович», а також газотурбохода «Тайфун». Тобто було сформовано нове покоління швидкісного річкового й морського флоту.

Унікальним досягненням є й невеликий газотурбінний двигун АИ-8, який застосовують у незамінному комплексі для гасіння пожеж у шахтах. Це були фантастичні кроки, які повертали двигуни, котрі виробили послідовники Олександра Івченка, образно кажучи, на землю.

ЯК ЗМЕНШИТИ СМЕРТНІСТЬ НА НАШИХ ДОРОГАХ

СЕРЕД ШЛЯХІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ ПРОПОНУЄТЬСЯ ЗНИЗИТИ МАКСИМАЛЬНО ДОЗВОЛЕНУ ШВИДКІСТЬ РУХУ В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ

Подібні аварії у великих містах України стали звичним явищем

Після автомобільної трагедії у центрі Харкова, в результаті якої загинули шестеро людей, у суспільстві почали активно говорити про підвищення відповідальності за порушення ПДР та зниження швидкості руху. Багато хто вважає, що максимально допустиму швидкість руху на дорогах в населених пунктах слід зменшити з 60 до 50 кілометрів на годину. Це європейська норма

Статистика смертності на дорогах України жахлива. За 9 місяців цього року на автошляхах нашої країни загинули близько 2700 людей. Це значно більше життів, ніж забирає війна. За цією сумною статистикою ми серед лідерів у Європі.

Багато експертів, наших та європейських, сходяться на думці, що першочерговим ворогом пішоходів та водіїв на дорогах є швидкість.

За даними правоохоронців, майже третина аварій трапляються через перевищення безпечної швидкості руху. Чиновники впевнені: зменшення швидкості у населених пунктах на 10 км/год допоможе врятувати багато життів.

Зі швидкістю 50 км/год автомобіль дійсно більш керований, водію легше його контролювати, а гальмівний шлях коротший, підкреслюють експерти. Проте починати боротьбу за безпечність руху, на їхню думку, потрібно зовсім не з цього.

В українській поліції відсутні засоби для виміру швидкості руху автомобілів, система автоматичної фіксації порушень на дорогах теж не працює. Тому перше, що необхідно зробити, — запровадити жорсткий контроль за дотриманням правил дорожнього руху.

У європейських країнах система з максимально допустимою швидкістю у містах 50 км/год ефективно працює, бо діє система автофіксації порушень на дорогах, за перевищення швидкості накладаються великі штрафи, а водії здебільшого мають високу культуру керування автомобілями.

— Ми наполягаємо — 50 км/год і драконівські штрафи за перевищення швидкісного режиму, не пристебнутий ремінь безпеки, відсутність дитячих сидінь при перевезенні дітей, використання мобільного без засобів hands-free. Обов'язкові фото- і відеофіксація порушень і «листи щастя», позбавлення прав за водіння в нетверезому стані. Лише так можна перемогти у боротьбі за безпечність руху, — вважає міністр інфраструктури Володимир Омелян.

Тож європейські норми слід не просто копіювати, а й створювати умови для їх дотримання. Допоки в Україні не запрацює система автоматичної фіксації порушень правил дорожнього руху, обмежень швидкості водії дотримуватись не будуть.

Пропоную ознайомитися з системою штрафів у деяких європейських країнах, завдяки чому на їхніх автошляхах можна почуватися значно безпечніше.

Великобританія — країна суворих принципів і правил, тому грошові стягнення тут сплачуються щодо конкретного порушення. На британських трасах передбачено обмеження до 113 км/год, на звичайних дорогах — 64 км/год, а в містах — 48 км/год. Перевищивши швидкість на 20 км/год означає бути оштрафованим на 75 євро. У разі якщо швидкість руху буде на 50 км/год більшою за допустиму, доведеться заплатити 2900 євро.

За водіння в нетверезому стані (понад 0,8 проміле) ви сплатите 3000. За неправильне паркування стягнення сягає 40. Проїзд на червоне світло спустошить кишеню на 1800. Якщо ви не скористаєтеся ременем безпеки, штраф становитиме 500.

У **Німеччині** перевищення швидкості обійдеться вам у 400–500 євро. Допустимий рівень алкоголю в крові німецького водія — 0,5 проміле. Водіння в нетверезому стані є більш суворим порушенням, і стягнення за нього коливається від 500 до 3000 (максимальну суму заплатить людина, затримана втретє, або порушник, чия доза алкоголю в крові перевищує 1,6 проміле). Проїзд на сигнал, який забороняє рух, «коштуватиме» від 90 до 360.

Італія — країна емоційних людей, тому кількість правопорушень тут теж велика. Наприклад, за перевищення швидкості необхідно сплатити від 779 до 3119 євро. Якщо вас помітять за кермом в стані алкогольного сп'яніння, то при рівні алкоголю в крові вище ніж 0,5 проміле сплатите від 500 до 2000, за рівень 0,8 проміле — 800–3200, а якщо він становитиме понад 1,5 проміле, вас чекає штраф від 1500 до 6000 і позбавлення водійських прав на термін до двох років.

За 9 місяців цього року на автошляхах нашої країни загинули близько 2700 людей. Це значно більше життів, ніж забирає війна. За цією сумною статистикою ми серед лідерів у Європі

У **Китаї**, якщо водій буде помічений у нетверезому вигляді, то крім штрафу 300 доларів можливе максимальне покарання у стані арешту на 15 діб і позбавлення прав на період до шести місяців. Одним із нововведень, запроваджених урядом Китаю, є смертна кара у випадку, якщо водіння в стані алкогольного сп'яніння призвело до смерті людини. Таке ж покарання введено і в Таїланді.

Водночас у деяких країнах водіям дозволяється сідати за кермо автомобіля, випивши незначну дозу спиртного. В Іспанії, Італії, Швейцарії та Великобританії така норма становить 0,8 проміле.

Цікавою є система нарахування штрафів у Фінляндії. Тут вони залежать від розміру щомісячної зарплатні порушника. Це правило стосується порушень за перевищення швидкості та водіння в нетверезому стані. Було навіть зафіксовано оплату в розмірі 170 000 євро.

До речі, найсуворіше обмеження швидкісних режимів у Європі діє **в Латвії**. Максимально допустима швидкість пересування тут становить лише 90 км/год. Нижче обмеження тільки на Мальті, де заборонено водіння на швидкостях понад 80 км/год.

1000 грн ЗА ПАРКУВАННЯ НА МІСЦІ ДЛЯ ІНВАЛІДІВ

В Україні підвищили штрафи за порушення правил паркування

З 26 жовтня набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за паркування, стоянку, зупинку транспортних засобів на місцях, призначених для осіб з інвалідністю».

Як проінформував Уповноважений Президента України з прав людей з інвалідністю Валерій Сушкевич, зупинка, паркування автомобілів на місцях, призначених для водіїв з інвалідністю або тих, хто перевозить інвалідів, карається штрафом від 1020 до 1700 грн, повторне порушення — від 2040 до 2550 грн. Створення перешкод водіям з інвалідністю або водіям, які перевозять осіб з інвалідністю, у зупинці, стоянці керованих ними транспортних засобів також карається штрафом від 1020 до 1700 грн.

Сушкевич додав, що всі водії-інваліди повинні мати на своїх автомобілях розпізнавальні знаки «Водій з інвалідністю» і мати при собі документи, що засвідчують наявність у них інвалідності. Водночас законом визначено, що, коли людина не має при собі відповідних документів та не має на своєму автомобілі відповідного розпізнавального знака, але візуально в неї є виражені ознаки інвалідності (наприклад, людина без обох ніг), то вона також має право на паркування на місцях для інвалідів.

Також згідно із законом власники паркувань повинні облаштувати в межах своїх майданчиків місця для паркування для водіїв — осіб з інвалідністю, що становитиме не менше 10 відсотків від загальної кількості місць, а у випадку малої кількості паркувальних місць — не менше одного такого місця на майданчику. Місця для водіїв-інвалідів також повинні бути розміщені максимально близько до входу в будівлі та житлові будинки, а на паркуваннях — максимально близько до виїзду з них.

Сушкевич уточнив, що неправомірне використання знака «Водій з інвалідністю» на своєму транспортному засобі каратиметься штрафом від 1020 до 2020–2700 грн.

ОРІЄНТОВНА ЦІНА ПЛАТНИХ ДОРІГ В УКРАЇНІ СТАНОВИТИМЕ 11 ЄВРОЦЕНТІВ ЗА КІЛОМЕТР

Проект платних доріг в Україні наближається до реальності. Його збираються втілити в життя в рамках нової Національної транспортної стратегії до 2030 року.

Спочатку платних доріг в Україні буде три. Про одну з них стало відомо ще в серпні: це траса Київ — Біла Церква.

Дві інші платні дороги — траса Львів–Краковець та шосе, яке з'єднає Житомирську та Одеську траси, що дозволить розвантажити столичну окружну дорогу.

За інформацією Міністерства інфраструктури, спершу дороги зроблять платними тільки для вантажних авто. Планується повністю заборонити проїзд важких машин київською окружною на ділянці ст. м. Академмістечко — ст. м. Теремки. В такому випадку водії змушені будуть користуватися платною дорогою. У Міністерстві інфраструктури підкреслили, що орієнтовна ціна платних доріг в Україні становитиме 11 євроцентів за кілометр.

Матеріали сторінки підготував Анатолій КРАВЕЦЬ

Інформація про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності майна, що перебуває на балансі Квартирно-експлуатаційного відділу м. Вінниці:

№ пп	Опис об'єкта оцінки	Площа, кв. м	Адреса об'єкта оцінки	Запланована дата оцінки
1	Нежитлове приміщення № 19 першого поверху будівлі № 1, в/м № 25	29,8	м. Вінниця, проспект/вул. Коцюбинського/Бевза, 60/1	Фактична дата
2	Частина нежитлових приміщень у будівлі № 22, в/м № 100	176,9	Вінницька обл., м. Гайсин, вул. 1 Травня, 64	Фактична дата
3	Частина нежитлових приміщень першого поверху будівлі № 50, в/м № 101	94,7	Вінницька обл., м. Гайсин, вул. Соборна, 44	Фактична дата

Назва і місце розташування органу, що проводить конкурс: Квартирно-експлуатаційний відділ м. Вінниці, адреса: 21001, м. Вінниця, вул. Стрілецька, 87.

Основні умови конкурсу:

У конкурсі беруть участь суб'єкти оціночної діяльності, які отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності, мають чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідними напрямами оцінки майна та спеціалізаціями у межах таких напрямів, мають свідоцтво про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності та у визначений термін надали необхідні документи.

Кінцевий термін прийому документів на конкурс:

Конкурсні пропозиції подають в окремому конверті з написом «На конкурс», запечатаному печаткою учасника конкурсу. Кінцевий термін прийняття документів на конкурс — за 4 робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно). *Конкурс буде проведено о 10:00 через 14 календарних днів після публікації повідомлення в газеті* в КЕВ м. Вінниці, за адресою: 21001, м. Вінниця, вул. Стрілецька, 87.

Телефон для довідок: (0432) 27-83-98.

Для участі в конкурсі учасник подає на розгляд конкурсної комісії такі документи:

1. Копії документів, що подають у складі конкурсної документації, завіряють позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

2. Документацію подають в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться, вона включає в себе: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (за формою, встановленою наказом МОУ № 156 від 06.05.2015 р.); копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

3. Конкурсну пропозицію подають в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція», і вона має містити пропозиції щодо вартості та строків виконання робіт з оцінки, умов розрахунків (відстрочення платежів).

***

Інформація про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати:
— для продовження договору оренди нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м.Тернополя

№ п/п	Опис об'єкта оцінки	Площа, кв. м	Адреса об'єкта оцінки	Запланована дата оцінки
1	Нежитлове приміщення будівлі № 1, в/м № 4, під розміщення стаціонарної автоматичної телефонної станції без доступу до мережі Інтернет	89,54	Тернопільська обл., смт Гусятин, вул. Б. Лепкого,73	На фактичну дату

Назва і місце розташування органу, що проводить конкурс: КЕВ м. Тернополя, адреса: 46000, м. Тернопіль, вул. Галицька,1.

Основні умови конкурсу:

У конкурсі беруть участь суб'єкти оціночної діяльності, які отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності, мають чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідними напрямами оцінки майна та спеціалізаціями у межах таких напрямів, мають свідоцтво про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів і суб'єктів оціночної діяльності та у визначений термін надали необхідні документи.

Кінцевий термін прийому документів на конкурс:

Конкурсні пропозиції подають в окремому конверті з написом «На конкурс», запечатаному печаткою учасника конкурсу. Кінцевий термін прийняття документів на конкурс — за 4 робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно). Конкурс буде проведено о 10.00 через 14 календарних днів після публікації повідомлення в газеті в КЕВ м. Тернополя, за адресою: 46000, м.Тернопіль, вул. Галицька,1.

Телефон для довідок: (0352) 52-52-74.

Для участі в конкурсі учасник подає на розгляд конкурсної комісії такі документи:

1. Копії документів, що подають у складі конкурсної документації, завіряють позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

2. Документацію подають в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться, та включає в себе: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності за встановленою формою; копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

3. Конкурсну пропозицію подають в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція», і вона має містити пропозиції щодо ціни виконання робіт, калькуляції витрат, пов'язаних з виконанням робіт, а також строк виконання робіт.

***

Київське квартирно-експлуатаційне управління оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, яких буде залучено до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Об'єкт оцінки: нерухоме військове майно — частина нежитлового приміщення в будівлі інв. № 11 військового містечка № 1, площею 1,00 кв. м.

Розташування об'єкта оцінки: Київська обл., Переяслав-Хмельницький р-н., с. Дівички.

Балансоутримувач: Київське квартирно-експлуатаційне управління.

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати.

Орієнтовна дата оцінки: 31.10.2017 р.

До участі в конкурсі залучають суб'єктів оціночної діяльності — суб'єктів господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу І Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 під № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в конкурсі надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подають у складі конкурсної документації, завіряють позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація включає в себе: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсну пропозицію подають в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція», і вона має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов'язаних з виконанням робіт, строк виконання, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочення платежів).

Конкурсна документація повинна надійти до Київського КЕУ не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 10:30 24 листопада 2017 року за адресою: м. Київ, вул. Авіаконструктора Антонова, 2/32, каб. 15. Документи надсилати поштою на адресу: 03186, м. Київ, а/с 37, Київське КЕУ; надавати особисто за адресою: м. Київ, вул. Курська, 13А, каб. 107.

Телефон для довідок: (067) 405-01-40 або (044) 242-81-99.

***

Інформація Київського квартирно-експлуатаційного управління про підсумки конкурсів з відбору суб'єктів оціночної діяльності, яких буде залучено до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

За результатами конкурсів з відбору суб'єктів оціночної діяльності, що відбулися 27 жовтня 2017 року, переможцем визнано ТОВ «Бюро «Ваш Експерт+» на проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна, а саме:

— частини нежитлового приміщення будівлі інв. № 1, кім. № 130, в/м № 50, площею 13,90 кв. м, за адресою: м. Київ, вул. Грушевського, 30/1, балансоутримувач — Центральний будинок офіцерів Збройних Сил України;

— частини нежитлового приміщення будівлі інв. № 1, кім. № 124, кім. № 125а, в/м № 50, загальною площею 109,62 кв. м, за адресою: м. Київ, вул. Грушевського, 30/1, балансоутримувач — Центральний будинок офіцерів Збройних Сил України.

***

Оголошення щодо результатів засідання постійно діючої комісії з проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що належать до сфери управління Міністерства оборони України

03 листопада 2017 року відбулося засідання постійно діючої комісії з проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що належать до сфери управління Міністерства оборони України із заслуховуванням конкурсних пропозицій учасників конкурсного відбору на заміщення вакантних посад:

директора ДП МОУ «Білоцерківське управління військово-будівельних робіт»: Ратушного О.П. та Овчара Є.В.;

директора ДП МОУ «Південьвійськбуд»: Гельчина О.В. та Кириленка І.В.;

директора ДП МОУ «Львівський військовий лісокомбінат»: Мигорода М.Б., Бруцького Ю.В., Домініка П.П., Маковецького Ю.М., Никончука Т.В., Вохмінцева С.В.

За результатами проведеного Комісією конкурсу вирішено:

1. Визнати переможцем конкурсного відбору на посаду директора державного підприємства Міністерства оборони України «Львівський військовий лісокомбінат» НИКОНЧУКА Тараса Володимировича.

2. Відхилити конкурсні пропозиції Ратушного О.П. та Овчара Є.В. та вважати конкурс на посаду директора Державного підприємства Міністерства оборони України «Білоцерківське управління військово-будівельних робіт» таким, що **не відбувся.**

3. Відхилити конкурсні пропозиції Гельчина О.В. та Кириленка І.В. та вважати конкурс на посаду директора Державного підприємства Міністерства оборони України «Південьвійськбуд» таким, що **не відбувся.**

***

Оголошується конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників

1. Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова оголошує конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників.

Посади, які заміщуються особами офіцерського складу

Заступник начальника факультету з навчальної та наукової роботи — начальник навчальної частини факультету технічних видів розвідки, ШПК — «підполковник», посадовий оклад — 1688,00 грн;

Заступник начальника кафедри спеціальної підготовки № 11 факультету технічних видів розвідки, ШПК — «підполковник», посадовий оклад — 1668,00 грн;

Начальник кафедри спеціальної підготовки № 12 факультету технічних видів розвідки, ШПК — «полковник», посадовий оклад — 1720,00 грн;

Начальник кафедри спеціальної підготовки № 13 факультету технічних видів розвідки, ШПК — «полковник», посадовий оклад — 1720,00 грн;

Заступник начальника кафедри спеціальної підготовки №13 факультету технічних видів розвідки, ШПК — «підполковник», посадовий оклад — 1668,00 грн;

Начальник факультету охорони державної таємниці та інформаційного протиборства, ШПК — «полковник», посадовий оклад — 1740,00 грн;

Начальник кафедри спеціальної підготовки № 21 факультету охорони державної таємниці та інформаційного протиборства, ШПК — «підполковник», посадовий оклад — 1720,00 грн;

Викладач кафедри спеціальної підготовки № 21 факультету охорони державної таємниці та інформаційного протиборства, ШПК — «майор», посадовий оклад — 1250,00 грн;

Начальник кафедри комп'ютерних інформаційних технологій факультету охорони державної таємниці та інформаційного протиборства, ШПК — «полковник», посадовий оклад — 1720,00 грн;

Начальник кафедри захисту інформації та кібербезпеки факультету охорони державної таємниці та інформаційного протиборства, ШПК — «полковник», посадовий оклад — 1720,00 грн;

Професор кафедри захисту інформації та кібербезпеки факультету охорони державної таємниці та інформаційного протиборства, ШПК — «підполковник», посадовий оклад — 1640,00 грн;

Старший викладач кафедри захисту інформації та кібербезпеки факультету охорони державної таємниці та інформаційного протиборства, ШПК — «підполковник», посадовий оклад — 1460,00 грн;

Викладач кафедри захисту інформації та кібербезпеки факультету охорони державної таємниці та інформаційного протиборства, ШПК — «майор», посадовий оклад — 1250,00 грн;

Начальник кафедри телекомунікацій та радіотехніки факультету охорони державної таємниці та інформаційного протиборства, ШПК — «полковник», посадовий оклад — 1720,00 грн;

Начальник кафедри суспільних наук, ШПК — «полковник», посадовий оклад — 1500,00 грн;

Старший викладач кафедри суспільних наук, ШПК — «підполковник», посадовий оклад — 1460,00 грн;

Викладач кафедри тактики та бойового забезпечення, ШПК — «майор», посадовий оклад — 1250,00 грн;

Викладач кафедри тактики та бойового забезпечення, ШПК — «майор», посадовий оклад — 1250,00 грн;

Викладач кафедри тактики та бойового забезпечення, ШПК — «майор», посадовий оклад — 1250,00 грн.

Посади, які заміщуються працівниками Збройних Сил України

Викладач вищого навчального закладу кафедри спеціальної підготовки №13 факультету технічних видів розвідки, посадовий оклад — 4464,00 грн;

Професор кафедри спеціальної підготовки № 23 факультету охорони державної таємниці та інформаційного протиборства, посадовий оклад — 5824,00 грн;

Викладач вищого навчального закладу кафедри іноземних мов, посадовий оклад — 4464,00 грн;

Викладач вищого навчального закладу кафедри фундаментальних наук, посадовий оклад — 4464,00 грн.

2. Вимоги до кандидатів на посади, що заміщуються особами офіцерського складу:

Начальник факультету:

військовослужбовці, які мають досвід участі в бойових діях, ступінь вищої освіти «магістр» або досвід військової служби на командних посадах та посадах керівного складу в органах військового управління тактичного та вищих рівнів (не менше як десять років) та оперативно-тактичний рівень військової освіти, або науковий ступінь (за профілем діяльності), вчене звання, оперативно-тактичний рівень військової освіти, стаж військової служби на посадах науково-педагогічних працівників не менше як три роки, а також досвід військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (військових частинах).

Заступник начальника факультету з навчальної та наукової роботи:

військовослужбовці, які мають досвід участі в бойових діях, ступінь вищої освіти «магістр» або науковий ступінь (за профілем діяльності), вчене звання, стаж науково-педагогічної діяльності не менше як три роки, а також досвід військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (військових частинах).

Начальник кафедри:

військовослужбовці, які мають досвід участі в бойових діях, ступінь вищої освіти «магістр» або науковий ступінь доктора (кандидата наук), вчене звання професора (доцента), стаж науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років, оперативно-тактичний рівень військової освіти, а також досвід служби на командних посадах та посадах керівного складу в органах військового управління (військових частинах).

Заступник начальника кафедри:

військовослужбовці, які мають досвід участі в бойових діях, ступінь вищої освіти «магістр» або ступінь доктора наук, стаж науково-педагогічної роботи не менше як три роки, або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) і науковий ступінь, стаж науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років або, вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) без наукового ступеня зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.

Професор:

військовослужбовці, які мають досвід участі в бойових діях, ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання професора, або науковий ступінь доктора наук зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як три роки, або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) і науковий ступінь та стаж науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років, або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) без наукового ступеня зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.

Старший викладач:

військовослужбовці, які мають досвід участі в бойових діях, ступінь вищої освіти «магістр» або досвід військової служби на посадах за фахом, ступінь вищої освіти «магістр», або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, чи викладачі без наукового ступеня і вченого звання, які мають не менше як п'ять років стажу науково-педагогічної роботи та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.

Викладач:

військовослужбовці, які мають досвід участі в бойових діях, ступінь вищої освіти «магістр» або досвід військової служби на посадах за фахом.

3. Вимоги до кандидатів на посади, що заміщуються працівниками Збройних Сил України.

Професор кафедри:

особи, які мають ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання професора, або науковий ступінь доктора наук зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як три роки, або вчене звання доцента (старшого дослідника) і науковий ступінь та стаж науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років, або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) без наукового ступеня зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.

Викладач вищого навчального закладу:

особи, які мають ступінь вищої освіти «магістр».

Дата проведення засідання конкурсної комісії — 20.12.2017 року.

Строк подання документів — до 09.12.2017 року.

4. Для участі у конкурсі військовослужбовці подають такі документи (матеріали):

рапорт про участь у конкурсі;
автобіографію;
копії документів про вищу освіту;
службову характеристику;
медичну характеристику;
завірену копію службової картки;
довідку про проходження військової служби (із зазначенням військово-облікових спеціальностей);
письмову згоду на збір та обробку персональних даних.

Копії документів про науковий ступінь, вчене (почесне) звання, список наукових праць (винаходів), а також документи, що підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва) — за наявності.

5. Для участі у конкурсі цивільні особи подають такі документи (матеріали):

заяву про участь у конкурсі;
автобіографію;
копії документів про вищу освіту;
копію трудової книжки;
характеристику з місця роботи;
копію паспорта;
письмову згоду на збір та обробку персональних даних.

Копії документів про науковий ступінь, вчене (почесне) звання, список наукових праць (винаходів), а також документи, що підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва) — за наявності.

Особи, які проходять військову службу (працюють) у Житомирському військовому інституті імені С. П. Корольова, подають рапорт (заяву), автобіографію, службову характеристику, список наукових праць (винаходів) та звіт про науково-педагогічну (наукову) діяльність.

Документи надсилають на адресу: 10004, м. Житомир-04, проспект Миру, Житомирський військовий інститут імені С.П. Корольова.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТОК
про оголошення конкурсу на заміщення вакантних посад Військового інституту танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

№ з/п	Найменування посади за штатом	Кількість посад	Штатно-посадова категорія	Посадовий оклад (грн)	Умови участі у конкурсі
1	2	3	4	5	6
1	Заступник начальника інституту з навчальної та наукової роботи	1	полковник	1804–2008	Особи, які мають вчене звання, науковий ступінь, оперативно-тактичний рівень військової освіти, досвід проходження військової служби на посадах наукових або науково-педагогічних працівників (наукових працівників) не менше як п'ять років.
2	Начальник факультету озброєння та військової техніки	1	полковник	1640–1740	Особи, які мають науковий ступінь (за профілем діяльності факультету) та/або вчене (почесне) звання, оперативно-тактичний рівень військової освіти, досвід проходження військової служби на посадах наукових або науково-педагогічних працівників не менше як три роки, або особи, які мають досвід проходження військової служби на посадах керівного складу (не менше як десять років) та оперативно-тактичний рівень військової освіти.
3	Заступник начальника факультету з навчальної та наукової роботи — начальник навчальної частини факультету озброєння та військової техніки	1	підполковник	1591–1688	Особи, які мають вчене звання та/або науковий ступінь за профілем діяльності факультету та/або досвід проходження військової служби на посадах керівного складу не менше як п'ять років.
4	Начальник кафедри бронетанкового озброєння та військової техніки факультету озброєння та військової техніки	1	полковник	1560–1720	Особи, які мають науковий ступінь та вчене (почесне) звання, військову освіту оперативно-тактичного рівня та досвід проходження військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (не менше як п'ять років).
5	Заступник начальника кафедри бронетанкового озброєння та військової техніки факультету озброєння та військової техніки	1	підполковник	1513–1668	Особи, які мають військову освіту, досвід проходження військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління не менше як п'ять років.
6	Старший викладач кафедри бронетанкового озброєння та військової техніки факультету озброєння та військової техніки	2	підполковник	1380–1460	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
7	Викладач кафедри бронетанкового озброєння та військової техніки факультету озброєння та військової техніки	1	майор	1180–1250	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».
8	Викладач кафедри бронетанкового озброєння та військової техніки факультету озброєння та військової техніки	4	майор	1180–1250	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».
9	Начальник кафедри загальновійськових дисциплін факультету озброєння та військової техніки	1	полковник	1560–1720	Особи, які мають науковий ступінь та вчене (почесне) звання, військову освіту оперативно-тактичного рівня та досвід проходження військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (не менше як п'ять років).
10	Старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін факультету озброєння та військової техніки	3	підполковник	1380–1460	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
11	Старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін факультету озброєння та військової техніки	1	підполковник	1380–1460	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
12	Викладач кафедри загальновійськових дисциплін факультету озброєння та військової техніки	1	майор	1180–1250	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».
13	Викладач кафедри загальновійськових дисциплін факультету озброєння та військової техніки	2	майор	1180–1250	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».
14	Начальник кафедри тактики факультету озброєння та військової техніки	1	полковник	1560–1720	Особи, які мають науковий ступінь та вчене (почесне) звання, військову освіту оперативно-тактичного рівня та досвід проходження військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (не менше як п'ять років).
15	Старший викладач кафедри тактики факультету озброєння та військової техніки	1	підполковник	1380–1460	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
16	Викладач кафедри тактики факультету озброєння та військової техніки	1	майор	1180–1250	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».
17	Начальник факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	полковник	1640–1740	Особи, які мають науковий ступінь (за профілем діяльності факультету) та/або вчене (почесне) звання, оперативно-тактичний рівень військової освіти, досвід проходження військової служби на посадах наукових або науково-педагогічних працівників не менше як три роки, або особи, які мають досвід проходження військової служби на посадах керівного складу (не менше як десять років) та оперативно-тактичний рівень військової освіти.
18	Заступник начальника факультету з навчальної та наукової роботи — начальник навчальної частини факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	підполковник	1591–1688	Особи, які мають вчене звання та/або науковий ступінь за профілем діяльності факультету та/або досвід проходження військової служби на посадах керівного складу не менше як п'ять років.
19	Начальник кафедри хімії та бойових токсичних хімічних речовин факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	полковник	1560–1720	Особи, які мають науковий ступінь та вчене (почесне) звання, військову освіту оперативно-тактичного рівня та досвід проходження військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (не менше як п'ять років).
20	Доцент кафедри хімії та бойових токсичних хімічних речовин факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	підполковник	1400–1500	Особи, які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або науковий ступінь та досвід науково-педагогічної роботи п'ять років, або досвід проходження служби на посаді старшого викладача без наукового ступеня і вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.
21	Викладач кафедри хімії та бойових токсичних хімічних речовин факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	2	майор	1180–1250	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».
22	Начальник кафедри радіаційного, хімічного, біологічного захисту факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	полковник	1560–1720	Особи, які мають науковий ступінь та вчене (почесне) звання, військову освіту оперативно-тактичного рівня та досвід проходження військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (не менше як п'ять років).
23	Доцент кафедри радіаційного, хімічного, біологічного захисту факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	підполковник	1400–1500	Особи, які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або науковий ступінь та досвід науково-педагогічної роботи п'ять років, або досвід проходження служби на посаді старшого викладача без наукового ступеня і вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.
24	Старший викладач — начальник служби радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки кафедри радіаційного, хімічного, біологічного захисту факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	підполковник	1380–1460	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
25	Старший викладач кафедри радіаційного, хімічного, біологічного захисту факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	3	підполковник	1380–1460	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
26	Викладач кафедри радіаційного, хімічного, біологічного захисту факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	майор	1180–1250	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».
27	Начальник кафедри тактико-спеціальних дисциплін факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	полковник	1560–1720	Особи, які мають науковий ступінь та вчене (почесне) звання, військову освіту оперативно-тактичного рівня та досвід проходження військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (не менше як п'ять років).
28	Старший викладач кафедри тактико-спеціальних дисциплін факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	2	підполковник	1380–1460	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
29	Викладач кафедри тактико-спеціальних дисциплін факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	майор	1180–1250	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».
30	Начальник кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту — начальник фізичної підготовки і спорту	1	полковник	1560–1720	Особи, які мають науковий ступінь та вчене (почесне) звання, військову освіту оперативно-тактичного рівня та досвід проходження військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (не менше як п'ять років).
31	Старший викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту	3	підполковник	1380–1460	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
32	Викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту	3	майор	1180–1250	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».
33	Професор кафедри бронетанкового озброєння та військової техніки факультету озброєння та військової техніки	1	працівник ЗСУ	5824	Особи, які мають вчене звання професора або науковий ступінь доктора наук зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як три роки або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) і науковий ступінь та стаж науково-педагогічної роботи п'ять років, або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) без наукового ступеня зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.
34	Доцент кафедри бронетанкового озброєння та військової техніки факультету озброєння та військової техніки	1	працівник ЗСУ	5472	Особи, які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або науковий ступінь та досвід науково-педагогічної роботи п'ять років, або досвід проходження служби на посаді старшого викладача без наукового ступеня і вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.
35	Старший викладач вищого навчального закладу кафедри бронетанкового озброєння та військової техніки факультету озброєння та військової техніки	3	працівник ЗСУ	5136	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
36	Доцент кафедри загальновійськових дисциплін факультету озброєння та військової техніки	1	працівник ЗСУ	5472	Особи, які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або науковий ступінь та досвід науково-педагогічної роботи п'ять років, або досвід проходження служби на посаді старшого викладача без наукового ступеня і вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.
37	Старший викладач вищого навчального закладу кафедри загальновійськових дисциплін факультету озброєння та військової техніки	1	працівник ЗСУ	5136	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
38	Доцент кафедри тактики факультету озброєння та військової техніки	1	працівник ЗСУ	5472	Особи, які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або науковий ступінь та досвід науково-педагогічної роботи п'ять років, або досвід проходження служби на посаді старшого викладача без наукового ступеня і вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.
39	Старший викладач вищого навчального закладу кафедри тактики факультету озброєння та військової техніки	1	працівник ЗСУ	5136	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
40	Доцент кафедри хімії та бойових токсичних хімічних речовин факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	3	працівник ЗСУ	5472	Особи, які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або науковий ступінь та досвід науково-педагогічної роботи п'ять років, або досвід проходження служби на посаді старшого викладача без наукового ступеня і вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.
41	Старший викладач вищого навчального закладу кафедри хімії та бойових токсичних хімічних речовин факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	працівник ЗСУ	5136	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
42	Викладач вищого навчального закладу кафедри хімії та бойових токсичних хімічних речовин факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	працівник ЗСУ	4464	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».
43	Доцент кафедри радіаційного, хімічного, біологічного захисту факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	працівник ЗСУ	5472	Особи, які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або науковий ступінь та досвід науково-педагогічної роботи п'ять років, або досвід проходження служби на посаді старшого викладача без наукового ступеня і вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.
44	Старший викладач вищого навчального закладу кафедри радіаційного, хімічного, біологічного захисту факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	працівник ЗСУ	5136	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
45	Доцент кафедри тактико-спеціальних дисциплін факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	працівник ЗСУ	5472	Особи, які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або науковий ступінь та досвід науково-педагогічної роботи п'ять років, або досвід проходження служби на посаді старшого викладача без наукового ступеня і вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як десять років.
46	Старший викладач вищого навчального закладу кафедри тактико-спеціальних дисциплін факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	працівник ЗСУ	5136	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
47	Викладач вищого навчального закладу кафедри тактико-спеціальних дисциплін факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки	1	працівник ЗСУ	4464	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».
48	Старший викладач вищого навчального закладу кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту	1	працівник ЗСУ	5136	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), або науковий ступінь, або досвід проходження служби на посаді викладача без наукового ступеня та вченого звання зі стажем науково-педагогічної роботи не менше як п'ять років та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.
49	Викладач вищого навчального закладу кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту	1	працівник ЗСУ	4464	Особи, які мають досвід військової служби на посадах за фахом та ступінь вищої освіти «магістр», або ступінь вищої освіти «магістр».

Дата проведення конкурсу — 14 грудня 2017 року.
Документи надсилають до 03 грудня 2017 року.
Для участі в конкурсі надсилають такі документи:

1. Особи офіцерського складу (працівники ЗСУ), які проходять службу (працюють) за місцем проведення конкурсу, подають:
— рапорт (заяву);
— автобіографію;
— службову характеристику;
— список наукових праць, винаходів (за наявності);
— звіт про науково-педагогічну (наукову) діяльність.

2. Для участі кандидатів у конкурсі з інших військових частин (установ) надсилають такі документи:
— рапорт;
— автобіографію;
— копії документів про вищу освіту;
— службову характеристику;
— завірену копію службової картки;
— медичну книжку;
— довідку про проходження військової служби;
— письмову згоду на обробку персональних даних;
— копії документів про науковий ступінь, вчене звання (за наявності);
— список наукових праць, винаходів (за наявності);
— документи, що затверджують підвищення кваліфікації (за наявності).

3. Для участі у конкурсі на посади науково-педагогічних працівників надсилають такі документи:
— заяву;
— автобіографію;
— копію документів про вищу освіту;
— копію трудової книжки;
— характеристику з місця роботи;
— копію паспорта;
— письмову згоду на обробку персональних даних;
— копію документів про науковий ступінь, вчене звання (за наявності);
— список наукових праць, винаходів (за наявності);
— документи, що затверджують підвищення кваліфікації (за наявності).

Документи надсилають на адресу: 61098, м. Харків, вул. Полтавський Шлях, 192.

ВІДТЕПЕР «НАРОДНУ АРМІЮ» ЧИТАЮТЬ І В ШКОЛАХ ОДЕЩИНИ

Газета неабияк зацікавила старшокласників ЗОШ № 16 м. Одеса

Віднедавна викладачі та учні двохсот шкіл Одещини мають змогу читати газету «Народна армія». Такий подарунок молоді зробив колектив ДП «Одеський морський торговельний порт» та його керівник Ігор Ткачук.

Одразу після канікул на колектив загальноосвітньої школи № 16 чекала приємна несподіванка. Тут уперше отримали військову газету.

— У час, коли в країні триває війна, ніхто не залишається байдужим до спільної біди. Наша школа не виняток. Ми активно долучаємося до всіх заходів, що відбуваються в місті. Зокрема збираємо речі й продукти харчування, які передаємо з волонтерами в госпіталь нашим героям. Наймолодші учні регулярно готують виставки малюнків про війну, мир і героїзм українських воїнів. Постійними гостями школи є учасники АТО. Адже діти мають бачити й знати в обличчя тих, хто виборює нашу незалежність, — розповідає директор школи Ірина Юрченко. — Тому «Народна армія» стане для нас незамінною помічницею у військово-патріотичному вихованні молоді.

Коли газету вперше презентували учням 11-го класу під час уроку «Захист Вітчизни», юнаки навввипередки намагалися ознайомитися з нею. Особливу увагу в них викликали матеріали про новинки озброєння й техніки.

— Ми не сподівалися, що діти так зацікавляться військовою газетою. Гадаю, вона стане в пригоді не лише на моєму уроці, а й під час додаткових годин із військово-патріотичного виховання. Приємно усвідомлювати, що є люди, які дбають про формування свідомості молоді, бо саме в їхніх руках — майбутнє нашої держави, за яке українські воїни героїчно віддають свої життя, — каже викладач дисципліни «Захист Вітчизни» Анатолій Кобозєв.

До речі, Анатолій Іванович — учасник війни в Афганістані. Учні його просто обожнюють, бо на заняттях він часто наводить приклади із власного життєвого досвіду.

Випускник Руслан найдовше тримав у руках газету «Народна армія». Він був щиро здивований тим, що в час різноманітних гаджетів та Інтернету може бути так цікаво гортати друковане видання.

— Особисто я не розглядав для себе професію військового, просто не думав про це, але тепер іще раз зважу всі «за» і «проти».

А дівчата, які після уроку завітали в клас і також ознайомилися з газетою, обурилися, коли хтось сказав, що «Народна армія» — для хлопців.

— Я змалечку цікавлюся озброєнням, технікою, щодня відстежую новини зі Сходу нашої країни й планую вступати до військового вишу. Як на мене, нині дівчата ні в чому не поступаються хлопцям, тож іще побачимо, кого незабаром більше буде біля підшивки з військовою газетою. Особливо якщо врахувати, які вродливі на фото наші захисники, — жартує учениця 11-го класу Олена.

Наталія ЗАДВЕРНЯК

Міністр оборони Канади Хардж Саджан (праворуч)

МІНІСТР ОБОРОНИ КАНАДИ ОДЯГНУВ ВИШИВАНКУ

НА УКРАЇНСЬКОМУ ДНІ В ПАРЛАМЕНТІ КАНАДИ ХАРДЖ САДЖАН НАГОЛОСИВ, ЩО ЙОГО КРАЇНА ПРОДОВЖИТЬ ПІДТРИМУВАТИ УКРАЇНУ

Міністр оборони Канади здивував парламентаріїв вишиванкою. На Український день у парламенті своєї країни Хардж Саджан одягнув традиційний український одяг. Окрім того, він розмістив у своєму Twitter повідомлення українською мовою «Слава Україні!», додавши, що «Збройні Сили Канади відмінно співпрацюють із партнерами зі Збройних Сил України». Також він прикріпив на груди символічну квітку маку.

Нагадаємо, міністр оборони Канади Хардж Саджан неодноразово бував в Україні з робочими візитами.

«Ми вже тривалий час підтримуємо Україну з оборонною метою. Ми навчили більш ніж 5 тис. українських військовослужбовців і надали вашій країні всілякої підтримки на понад 700 млн канадських доларів. Також нещодавно підписали Оборонну угоду, що є ще одним кроком на шляху розбудови наших відносин і підвищення витривалості українського народу. Хочу наголосити: ми й надалі співпрацюватимемо та допомагатимемо вам», — сказав Саджан.

Як відомо, Канада є третьою країною у світі за кількістю населення українського походження: понад мільйон осіб.

100-РІЧНА ЮВІЛЯРКА НІЛА ПАНТЕЛЄЄВА:

«ЩОДНЯ ПРОКИДАЮСЬ О СЬОМІЙ РАНКУ, РОБЛЮ ЗАРЯДКУ Й ХАРЧУЮСЯ ЗА РОЗКЛАДОМ»

8 листопада 2017 року свій сторічний ювілей відзначила Ніла Пантелєєва. Ніла Давидівна — учасниця Другої світової війни, ветеран праці, почесний працівник служби пального. За сумлінну працю її нагороджено медалями, численними грамотами та відзначено подяками.

Пов'язати своє життя з військом Ніла Давидівна вирішила в листопаді 1937 року, невдовзі після закінчення Житомирського гірничо-паливного технікуму. Понад 30 років пропрацювала вона в службі пального Київського військового округу.

На її долю випали складні життєві випробування. Це і Голодомор, і війна... Згадуючи про голод, Ніла Давидівна каже: «Я й досі вважаю шматочок хліба Божим даром».

— За понад 30 років роботи в службі забезпечення пальним я прикипіла душею до людей, до роботи, яка стала моєю другою домівкою. І за весь цей час мене жодного разу ніхто не образив, — розповідає ювілярка.

Відповідаючи на запитання про секрети довголіття, Ніла Давидівна каже:

— Попри те, що я вже багато років на пенсії, щодня прокидаюсь о сьомій ранку, роблю зарядку й харчуюся за розкладом.

Олена КРУГЛЄНЯ

Шановна Ніло Давидівно!

Бажаємо у ваші літа кожний день зустрічати з усмішкою та надією, гріти своє серце щастям і любов'ю рідних.

Будьте завжди здорові!

З повагою, колектив Центрального управління забезпечення пально-мастильними матеріалами Збройних Сил України Озброєння ЗС України

ВІТАЄМО!

4 листопада свій день народження відзначив

полковник ЛИСЕНКО
Андрій Миколайович

Шановний Андрію Миколайовичу!

Прийміть щирі й сердечні привітання з днем народження. Бажаємо вам, щоб ваш дім був повною чашею, щоб доля завжди вас оберігала. Нехай усі ваші починання будуть успішними, друзі — справжніми, а життя — яскравим. Миру, добра і Божого благословення.

З повагою, друзі, колеги

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні
ТОВ «Мега-Поліграф»
(вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 36552 Замовлення 57442

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Андрій ЛИСЕНКО, Руслан ТКАЧУК

Провідний літературний співробітник — Леонід ГНАТЮК

Адреса редакції:
вул. Мельникова, 24, м. Київ, 04050

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 489-50-12

Pp — Реклама редакції (подається безкоштовно)
P — Реклама платна

Листування з читачами
тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора.
При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114
9 771029 911004